

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/782 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 29. aprila 2021

o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu

(prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 91(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Potrebni je več sprememb Uredbe (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, da se ob ustreznem upoštevanju zlasti členov 11, 12 in 14 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) zagotovi boljša zaščita potnikov in spodbudi povečanje deleža potovanja po železnici. Glede na te spremembe in zaradi jasnosti bi bilo treba Uredbo (ES) št. 1371/2007 prenoviti.

⁽¹⁾ UL C 197, 8.6.2018, str. 66.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 15. novembra 2018 (UL C 363, 28.10.2020, str. 296) in stališče Sveta v prvi obravnavi z dne 25. januarja 2021 (UL C 68, 26.2.2021, str. 1). Stališče Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (UL L 315, 3.12.2007, str. 14).

- (2) V okviru skupne prometne politike je pomembno zagotoviti uporabniške pravice potnikov v železniškem prometu ter izboljšati kakovost in učinkovitost storitev železniškega prevoza potnikov, saj to lahko pripomore k povečanju deleža železniškega prevoza v primerjavi z drugimi načini prevoza.
- (3) Kljub znatnemu napredku na področju varstva potrošnikov v Uniji je treba varstvo pravic potnikov v železniškem prometu še izboljšati.
- (4) Ker je potnik v železniškem prometu šibkejša stran pogodbe o prevozu, bi bilo treba zaščititi zlasti njegove pravice.
- (5) S priznanjem enakih pravic potnikom v mednarodnem in notranjem železniškem prometu naj bi se povišala raven varstva potrošnikov v Uniji ter zagotovili enaki konkurenčni pogoji za prevoznike v železniškem prometu in enotna raven pravic za potnike. Potniki bi morali prejeti čim bolj točne informacije o svojih pravicah. Ker nekatere sodobne oblike vozovnic ne omogočajo fizičnega tiskanja informacij na njih, bi morale biti mogoče informacije, zahtevane s to uredbo, zagotoviti na druge načine.
- (6) Železniške storitve, ki se ponujajo izključno v zgodovinske ali turistične namene, navadno ne služijo običajnim potrebam po prevozu. Takšne storitve so normalno izolirane od preostalega železniškega sistema Unije in uporabljajo tehnologijo, ki bi lahko omejila njihovo dostopnost. Državam članicam bi morale biti dovoljeno odobriti izjeme od uporabe določb te uredbe glede železniških storitev, ki se ponujajo izključno v zgodovinske ali turistične namene, z izjemo nekaterih določb, ki bi morale veljati za vse storitve železniškega prevoza potnikov v vsej Uniji.
- (7) Mestne, primestne in regionalne storitve železniškega prevoza potnikov se po svoji naravi razlikujejo od storitev železniškega prevoza potnikov na dolge razdalje. Države članice bi zato morale imeti možnost, da te storitve izvzamejo iz nekaterih določb te uredbe o pravicah potnikov. Take izjeme pa se ne bi smele uporabljati za bistvena pravila, zlasti ne za določbe v zvezi z nediskriminatornimi pogoji pogodb o prevozu, s pravico do nakupa vozovnic za vlak brez nepotrebnih težav, z odgovornostjo prevoznikov v železniškem prometu glede potnikov in njihove prtljage ter z zahtevama, da so prevozniki v železniškem prometu ustrezno zavarovani ter da se sprejmejo ustrezni ukrepi za zagotovitev osebne varnosti potnikov na železniških postajah in vlakih. Regionalne storitve so bolj celotno povezane s preostalim železniškim sistemom Unije, zadevna potovanja pa so daljša. Za regionalne storitve železniškega prevoza potnikov bi bilo možne izjeme zato treba še bolj omejiti. Kar zadeva regionalne storitve železniškega prevoza potnikov bi bilo treba izjeme od določb te uredbe, ki invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo olajšujejo uporabo železniških storitev v celoti odpraviti, izjeme pa ne bi smele veljati za določbe te uredbe, ki spodbujajo uporabo koles. Poleg tega bi morala biti možnost, da se regionalne storitve izvzamejo iz nekaterih obveznosti v zvezi s ponujanjem vozovnic, ki veljajo za vse proge in preusmeritve, časovno omejena.
- (8) Cilj te uredbe je izboljšati storitve železniškega prevoza potnikov v Uniji. Zato bi morale države članice imeti možnost, da začasno odobrijo izjeme za storitve v regijah, pri katerih se znaten del storitve izvaja zunaj Unije.
- (9) Da bi omogočili nemoten prehod z okvira, vzpostavljenega na podlagi Uredbe (ES) št. 1371/2007, na okvir iz te uredbe, bi bilo poleg tega treba predhodne nacionalne izjeme opustiti postopoma ter tako zagotoviti potrebno pravno varnost in kontinuiteto. Državam članicam, ki trenutno uporabljajo izjeme na podlagi člena 2(4) Uredbe (ES) št. 1371/2007, bi morale biti dovoljeno, da izvzamejo iz določb te uredbe le tiste storitve železniškega prevoza potnikov v notranjem prometu, za katere je potrebna znatna prilagoditev, in v vsakem primeru le za omejeno časovno obdobje. Državam članicam bi morale biti dovoljeno tudi, da v prehodnem obdobju odobrijo

izjeme od obveznosti posredovanja prometnih in potovalnih informacij med prevozniki le, če upravljavec infrastrukture tehnično ne more posredovati teh podatkov v realnem času nobenemu prevozniku v železniškem prometu, prodajalcu vozovnic, organizatorju potovanj ali upravljavcu postaj. Oceno tehnične izvedljivosti bi bilo treba opraviti vsaj vsaki dve leti.

- (10) Kadar države članice izvzamejo storitve železniškega prevoza potnikov iz uporabe nekaterih določb te uredbe, bi morale o tem obvestiti Komisijo. Pri posredovanju teh informacij bi morale pojasniti razloge za odobritev takih izjem in ukrepe, ki so jih sprejele ali so predvideni za izpolnjevanje obveznosti iz te uredbe, potem ko zadevne izjeme prenehajo veljati.
- (11) kadar je za eno postajo odgovornih več upravljavcev postaj, bi morale države članice imeti možnost, da določijo organ, ki bo pristojen za odgovornosti iz te uredbe.
- (12) Zaradi dostopa do potovalnih informacij v realnem času, tudi informacij o tarifah, je potovanje po železnici za nove stranke dostopnejše, hkrati pa jim zagotavlja večjo izbiro med možnostmi potovanja in tarifami. Da se olajša potovanje po železnici, bi morali prevozniki v železniškem prometu drugim prevoznikom v železniškem prometu, prodajalcem vozovnic in organizatorjem potovanj, ki prodajajo njihove storitve, zagotoviti dostop do tovrstnih potovalnih informacij ter možnost rezervacije in preklica rezervacije. Da se olajša potovanje po železnici, bi morali upravljavci infrastrukture podatke v realnem času o prihodu in odhodu vlakov posredovati prevozniku v železniškem prometu in upravljavcem postaj ter prodajalcem vozovnic in organizatorjem potovanj.
- (13) Podrobnejše zahteve glede zagotavljanja potovalnih informacij so določene v tehničnih specifikacijah za interoperabilnost iz Uredbe Komisije (EU) št. 454/2011 ⁽⁴⁾.
- (14) Krepitev pravic potnikov v železniškem prometu bi morala temeljiti na obstoječem mednarodnem pravu iz Dodatka A – Enotna pravila za pogodbo o mednarodnem železniškem prevozu potnikov in prtljage (CIV) h Konvenciji o mednarodnem železniškem prometu (COTIF) z dne 9. maja 1980, kakor je spremenjena s Protokolom o spremembi Konvencije o mednarodnem železniškem prometu z dne 3. junija 1999 (Protokol iz leta 1999). Vendar je področje uporabe te uredbe zaželeno razširiti in zaščititi ne le potnike v mednarodnem železniškem prometu, temveč tudi potnike v notranjem železniškem prometu. Unija je h Konvenciji COTIF pristopila 23. februarja 2013.
- (15) Države članice bi morale prepovedati diskriminacijo na podlagi državljanstva potnika ali sedeža v Uniji za prevoznika v železniškem prometu, prodajalca vozovnic ali organizatorja potovanj. Vendar socialne tarife in spodbujanje širše uporabe javnega prevoza ne bi smeli biti prepovedani, če so ti ukrepi sorazmerni in neodvisni od državljanstva zadevnega potnika. Prevozniki v železniškem prometu, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj lahko prosto določajo svoje poslovne prakse, vključno z uporabo posebnih ponudb in promocijo nekaterih prodajnih kanalov. Glede na razvoj spletnih platform za prodajo potniških vozovnic bi morale države članice posebno pozornost nameniti temu, da do diskriminacije ne prihaja med dostopanjem do spletnih vmesnikov ali nakupom vozovnic. Poleg tega bi morala biti raven zaščite potnika ne glede na način nakupa določene vrste vozovnice enaka.
- (16) Vse večja priljubljenost kolesarjenja v celotni Uniji vpliva tudi širše na sektorja mobilnosti in turizma. S povečevanjem deleža uporabe železnic in kolesarjenja v razdelitvi načinov prevoza se zmanjšuje tudi vpliv prometa na okolje. Zato bi morali prevozniki v železniškem prometu kar najbolj olajšati združevanje potovanj s kolesom in vlakom. Zlasti bi morali pri nakupu novih tirnih vozil ali pri večji nadgradnji obstoječih tirnih vozil zagotoviti zadostno število mest za kolesa, razen če se nakup ali nadgradnja nanaša na jedilne vagonne, spalne vagonne ali vagonne ležalnike. Da bi se izognili negativnim vplivom na varnostno uspešnost obstoječih tirnih vozil, bi morala navedena obveznost veljati le v primerih večje nadgradnje, za katero je potrebno novo dovoljenje za dajanje vozila na trg.

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EU) št. 454/2011 z dne 5. maja 2011 o tehnični specifikaciji za interoperabilnost v zvezi s podsistemom „telematske aplikacije za potniški promet“ vseevropskega železniškega sistema (UL L 123, 12.5.2011, str. 11).

- (17) Pri določitvi zadostnega števila mest za kolesa za vlakovno kompozicijo je treba upoštevati velikost vlakovne kompozicije, vrsto storitve in povpraševanje po prevozu koles. Prevozniki v železniškem prometu bi morali imeti možnost, da po posvetovanju z javnostjo pripravijo načrte, v katerih opredelijo konkretna števila mest za kolesa za svoje storitve. Kadar se prevozniki v železniškem prometu odločijo, da načrtov ne pripravijo, pa bi morale obveljati zakonsko določeno število. Slednje bi morale prevoznikom v železniškem prometu služiti tudi kot vodilo pri pripravi njihovih načrtov. Število, ki je nižje od zakonsko določenega, bi se moralo šteti za zadostno le, če to upravičujejo posebne okoliščine, kot je opravljanje železniških storitev v zimskem času, ko očitno ni povpraševanja po prevozu koles ali pa je to povpraševanje majhno. Poleg tega je v nekaterih državah članicah, kar zadeva nekatere vrste storitev, povpraševanje po prevozu koles še posebej veliko. Zato bi morale imeti države članice možnost, da za nekatere vrste storitev določijo najmanjše zadostno število mest za kolesa. To število bi moralo prevladati nad konkretnim številom iz vseh načrtov prevoznikov v železniškem prometu. To ne bi smelo ovirati prostega pretoka železniških tirnih vozil znotraj Unije. Potniki bi morali biti obveščeni o prostoru, ki je na voljo za kolesa.
- (18) Pravice in obveznosti glede prevoza koles na vlakih bi morale veljati za kolesa, s katerimi se je mogoče voziti pred potovanjem z vlakom in po njem. Prevoz koles v paketih in vrečah po potrebi urejajo določbe te uredbe, ki se nanašajo na prtljago.
- (19) Med pravice potnikov železniških storitev spada prejemanje informacij o storitvi pred in med potovanjem. Prevozniki v železniškem prometu, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj bi morali splošne informacije o železniški storitvi zagotoviti že pred potovanjem. To bi morali storiti v obliki, dostopni invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo. Prevozniki v železniškem prometu, po možnosti pa tudi prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj, bi morali potnikom med potovanjem zagotoviti dodatne informacije, zahtevane s to uredbo. Kadar ima te informacije upravljavec postaje, bi jih prav tako moral zagotoviti potnikom.
- (20) Prodajalci vozovnic se po velikosti med seboj zelo razlikujejo, saj njihov razpon sega od mikro do velikih podjetij; nekateri od njih ponujajo storitve samo zunaj spleta, nekateri pa samo na spletu. Obveznost zagotavljanja potovalnih informacij potnikom bi zato morala biti sorazmerna različnim velikostim in s tem tudi različnim zmogljivostim prodajalcev vozovnic.
- (21) Ta uredba prevoznikom v železniškem prometu, organizatorjem potovanj ali prodajalcem vozovnic ne bi smela preprečevati, da potnikom ponudijo ugodnejše pogoje od tistih, ki so določeni v tej uredbi. Vendar ta uredba prevoznika v železniškem prometu ne bi smela zavezovati z ugodnejšimi pogodbenimi pogoji, ki jih ponuja organizator potovanj ali prodajalec vozovnic, razen če tako določa dogovor med prevoznikom v železniškem prometu in organizatorjem potovanj ali prodajalcem vozovnic.
- (22) Vozovnice, ki veljajo za vse proge, potnikom omogočajo nemotena potovanja, zato bi si bilo treba ustrezno prizadevati, da bi bile take vozovnice na voljo za storitve na dolge razdalje, mestne, primestne in regionalne storitve železniškega prevoza potnikov, ne glede na to ali so te storitve mednarodne ali notranje, vključno s storitvami železniškega prevoza potnikov, ki so po tej uredbi izvzete. Omogočiti bi bilo treba, da se za namene izračunavanja celotne zamude za katero je na voljo nadomestilo, izključijo zamude, do katerih pride na delih potovanja, ki se nanašajo na železniške storitve, ki so po tej uredbi izvzete.
- (23) Pri storitvah, ki jih izvaja isti prevoznik v železniškem prometu, bi bilo treba potnikom v železniškem prometu olajšati prehod z ene storitve na drugo z uvedbo obveznosti ponujanja vozovnic, ki veljajo za vse proge, saj v ta namen ni treba skleniti trgovskega sporazuma med prevozniki v železniškem prometu. Zahteva po ponujanju vozovnic, ki veljajo za vse proge, bi morala veljati tudi za storitve, ki jih izvajajo prevozniki v železniškem prometu, ki pripadajo istemu lastniku ali so hčerinske družbe v popolni lasti enega od prevoznikov v železniškem prometu, ki opravljajo železniške storitve na potovanju. Prevoznik v železniškem prometu bi moral imeti možnost, da na vozovnici, ki velja za vse proge, določi čas odhoda vsake železniške storitve, za katero velja vozovnica, ki velja za vse proge, vključno z regionalnimi storitvami.

- (24) Potniki bi morali biti jasno obveščeni o tem, ali vozovnice, ki jih proda prevoznik v železniškem prometu v enkratni komercialni transakciji, predstavljajo vozovnico, ki velja za vse proge. Kadar potniki niso pravilno obveščeni, bi moral biti prevoznik v železniškem prometu odgovoren, kot da bi te vozovnice bile vozovnice, ki veljajo za vse proge.
- (25) Ponudbo vozovnic, ki veljajo za vse proge, bi bilo treba promovirati. Vendar so pravilne informacije o železniških storitvah nujne tudi, kadar potniki kupijo vozovnice od prodajalca vozovnic ali organizatorja potovanj. Kadar prodajalci vozovnic ali organizatorji potovanj prodajajo ločene vozovnice v paketu, bi morali potnika jasno obvestiti, da te vozovnice ne zagotavljajo enake ravni zaščite kot vozovnice, ki veljajo za vse proge, in da prevoznik ali prevozniki v železniškem prometu, ki zagotavljajo storitev, teh vozovnic niso izdali kot vozovnice, ki veljajo za vse proge. Kadar prodajalci vozovnic ali organizatorji potovanj ne izpolnjujejo te zahteve, bi morala njihova odgovornost preseirati povračilo cene vozovnic.
- (26) Pri ponudbi vozovnic, ki veljajo za vse proge, je pomembno, da prevozniki v železniškem prometu pri prvotni rezervaciji upoštevajo realistične in veljavne minimalne čase povezave ter vse relevantne dejavnike, kot sta velikost in lokacija zadevnih postaj in peronov.
- (27) Z vidika Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov ter z namenom, da se invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo zagotovijo možnosti potovanja po železnici, primerljive z možnostmi drugih državljanov, bi bilo treba določiti pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem. Invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo imajo, tako kot vsi drugi državljani, pravici do prostega gibanja in nediskriminacije. Med drugim bi bilo treba posvetiti posebno pozornost zagotavljanju informacij invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo o dostopnosti do železniških storitev, pogojih dostopa do tirnega vozila in njegovi opremi. Da bi bili potniki z omejeno mobilnostjo zaznavanja kar najbolj obveščeni o zamudah, bi bilo treba uporabljati optične in akustične sisteme, kot je ustrezno. Invalidne osebe bi morale imeti možnost nakupa vozovnice na vlaku brez dodatnih stroškov, če pred vstopom na vlak ni dostopnega načina za nakup vozovnice. Obstajati pa bi morala tudi možnost omejitve te pravice iz varnostnih razlogov ali zaradi obvezne rezervacije. Osebe bi morale biti ustrezno usposobljene, da se odzove na potrebe invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, zlasti pri nudenju pomoči. Za zagotovitev enakih pogojev potovanja bi morala biti takim osebam na postajah in na vlaku na voljo pomoč, če pa na vlaku in na postaji ni usposobljenega spremljevalnega osebja, bi si bilo treba po najboljših močeh prizadevati, da se jim omogoči potovanje po železnici.
- (28) Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj bi morali dejavno sodelovati z organizacijami, ki zastopajo invalidne osebe, da se izboljša kakovost dostopnosti prevoznih storitev.
- (29) Da bi invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo olajšali dostop do storitev železniškega prevoza potnikov, bi morale države članice imeti možnost, da od prevoznikov v železniškem prometu in upravljavcev postaj zahtevajo vzpostavitev nacionalnih enotnih kontaktnih točk za usklajevanje informacij in pomoči.
- (30) Da se zagotovi pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo, je treba iz praktičnih razlogov prevoznika v železniškem prometu, upravljavca postaj, prodajalca vozovnic ali organizatorja potovanj vnaprej obvestiti o potrebi po pomoči. Čeprav je v tej uredbi določeno najdaljše skupno obdobje za taka predhodna obvestila, so prostovoljni dogovori, ki ponujajo krajša obdobja, koristni za izboljšanje mobilnosti invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo. Da bi zagotovili čim širše posredovanje informacij o tako skrajšanih obdobjih, je pomembno, da Komisija v svoje poročilo o izvajanju in rezultatih te uredbe vključi informacije o razvoju dogovorov o skrajšanem predhodnem obveščanju in s tem povezanim razširjanjem informacij.

- (31) Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj bi morali upoštevati potrebe invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo z izpolnjevanjem Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ in Uredbe Komisije (EU) št. 1300/2014 ⁽⁶⁾. Kadar se ta uredba nanaša na določbe Direktive (EU) 2019/882, bi morale države članice navedene določbe uporabljati od 28. junija 2025 dalje v skladu s prehodnimi ukrepi iz člena 32 navedene direktive. Kar zadeva storitve železniškega prevoza potnikov, je področje uporabe navedenih določb določeno v točki (c) člena 2(2) navedene direktive.
- (32) Nekatere živali so usposobljene za pomoč invalidnim osebam, da se jim omogoči samostojna mobilnost. Za tako mobilnost je bistveno, da se te živali lahko vkrcajo na vlak. Ta uredba določa skupne pravice in obveznosti v zvezi s psi pomočniki. Države članice pa bi morale imeti možnost, da izvedejo preskuse z uporabo drugih živali za pomoč pri mobilnosti in jim dovolijo vstopiti na vlak v železniških storitvah v notranjem prometu. Pomembno je, da Komisija glede tega spremlja razvoj, zaradi prihodnjega dela v zvezi z živalmi za pomoč pri mobilnosti.
- (33) Zaželeno je, da bi ta uredba uvedla sistem nadomestil za potnike v primeru zamude, tudi kadar do zamude pride zaradi odpovedi storitve ali zamujene povezave. V primeru zamude pri storitvi železniškega prevoza potnikov bi morali prevozniki v železniškem prometu potnikom zagotoviti nadomestilo kot odstotni delež cene vozovnice.
- (34) Prevozniki v železniškem prometu bi obvezno morali biti zavarovani ali imeti zadostna jamstva za odgovornost do potnikov v železniškem prometu v primeru nesreč.
- (35) Krepitev pravic do nadomestila in pomoči v primeru zamude, zamujene povezave ali odpovedi storitve bi morala spodbuditi delovanje trga storitev železniškega potniškega prometa v korist potnikov.
- (36) V primeru zamude bi potniki morali imeti možnost za nadaljevanje ali preusmeritev potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza. V takem primeru bi bilo treba upoštevati potrebe invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo.
- (37) Vendar prevoznik v železniškem prometu ne bi smel biti obvezan plačati nadomestila, če lahko dokaže, da je do zamude prišlo zaradi izrednih okoliščin, kot so skrajne vremenske razmere ali večje naravne nesreče, ki so ogrozile varno izvajanje storitve. Vsak tak dogodek bi moral imeti značilnosti izredne naravne nesreče in ne običajnih vremenskih razmer v zadevnem letnem času, kot so jesenske nevihte ali redno pojavljajoče se poplave v mestih, ki jih povzročijo plimovanje ali taljenje snega. Prevoznik v železniškem prometu prav tako ne bi smel biti obvezan plačati nadomestila, če lahko dokaže, da je zamuda posledica večje javnozdravstvene krize, kot je pandemija. Tudi kadar je zamudo zakrivil potnik ali je posledica dejanj tretjih oseb prevoznik v železniškem prometu ne bi smel biti obvezan plačati nadomestila. Prevoznik v železniškem prometu bi moral dokazati, da ni mogel predvideti teh dogodkov ali se jim izogniti niti ni mogel preprečiti zamude, čeprav je za to sprejel vse razumne ukrepe, vključno z ustreznim preventivnim vzdrževanjem tirnih vozil. Stavke zaposlenih pri prevozniku v železniškem prometu ter

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1300/2014 z dne 18. novembra 2014 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi z dostopnostjo železniškega sistema Unije za invalide in funkcionalno ovirane osebe (UL L 356, 12.12.2014, str. 110).

sprejetje oziroma nesprejetje ukrepov drugih prevoznikov v železniškem prometu, ki se poslužujejo iste infrastrukture, upravljavcev infrastrukture in upravljavca postaj ne bi smeli vplivati na oprostitve odgovornosti zaradi zamud. Okoliščine, v katerih prevoznikom v železniškem prometu ni treba plačati nadomestila, bi morale biti objektivno utemeljene. Kadar je prevoznikom v železniškem prometu na voljo sporočilo ali dokument od njih neodvisnega upravljavca železniške infrastrukture, javnega organa ali drugega telesa, v katerem so navedene okoliščine, na podlagi katerih prevoznik v železniškem prometu trdi, da je izvzet iz obveznosti plačila nadomestila, bi morali o takih sporočilih ali dokumentih obvestiti potnike in po potrebi zadevne organe.

- (38) Prevoznike v železniškem prometu bi bilo treba spodbujati, da poenostavijo postopek, po katerem potniki zaprosijo za nadomestilo ali povračilo stroškov. Države članice bi morale zlasti imeti možnost, da od prevoznikov v železniškem prometu zahtevajo, da zaprosila sprejemajo prek določenih komunikacijskih sredstev, na primer spletnih mest ali z uporabo mobilnih aplikacij, če take zahteve niso diskriminatorne.
- (39) Da bi potnikom olajšali vlaganje zahtevkov za povračilo ali nadomestilo v skladu s to uredbo, bi bilo treba določiti obrazce za take zahtevke, ki so veljavni po vsej Uniji. Potniki bi morali imeti možnost, da zahtevke vložijo ob uporabi takega obrazca.
- (40) Prevozniki v železniškem prometu bi morali v sodelovanju z upravljavci infrastrukture in upravljavci postaj pripraviti načrte dela v izrednih razmerah, da bi kar najbolj zmanjšali učinke večjih prekinitev storitev ter običalim potnikom zagotovili ustrezne informacije in oskrbo.
- (41) Zaželeno je tudi, da se žrtve nesreč in vzdrževane družinske člane razbremeni kratkotrajnih finančnih skrbi neposredno po nesreči.
- (42) V interesu potnikov v železniškem prometu je, da se v dogovoru z javnimi organi sprejmejo ustrezni ukrepi za zagotovitev osebne varnosti potnikov na postajah in vlakih.
- (43) Potniki v železniškem prometu bi morali imeti možnost, da kateremu koli zadevnemu prevozniku v železniškem prometu, upravljavcem določenih postaj ali po potrebi prodajalcem vozovnic in organizatorjem potovanj predložijo pritožbo v zvezi z njihovimi področji odgovornosti glede pravic in obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe. Potniki v železniškem prometu bi morali imeti pravico do odgovora v razumnem roku.
- (44) Zaradi učinkovitega reševanja pritožb bi morali prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj imeti pravico, da vzpostavijo skupne službe za stranke in mehanizme za reševanje pritožb. Informacije o postopkih reševanja pritožb bi morale biti na voljo javnosti in lahko dostopne vsem potnikom.
- (45) Ta uredba ne bi smela vplivati na pravice potnikov, da vložijo pritožbo pri nacionalnem organu ali da uporabijo pravna sredstva v skladu z nacionalnimi postopki.
- (46) Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj bi morali določiti, upravljati in spremljati standarde kakovosti storitev železniškega prevoza potnikov. Poleg tega bi morali objaviti informacije o kakovostni uspešnosti svojih storitev.

- (47) Za ohranitev visoke ravni varstva potrošnikov v železniškem prometu bi bilo treba od držav članic zahtevati, da določijo nacionalne izvršilne organe, ki bodo podrobno spremljali uporabo te uredbe in jo izvrševali na nacionalni ravni. Ti organi bi morali imeti možnost, da sprejmejo različne izvršilne ukrepe. Potniki bi morali imeti možnost, da se tem organom pritožijo glede domnevnih kršitev uredbe. Da bi zagotovili zadovoljivo reševanje teh pritožb, bi morali organi sodelovati tudi z nacionalnimi izvršilnimi organi drugih držav članic.
- (48) Države članice, ki nimajo železniškega sistema in neposredne možnosti zanj, bi bile nesorazmerno in nepotrebno obremenjene, če bi za njih veljale s to uredbo določene obveznosti izvrševanja, kar zadeva upravljavce postaj in upravljavce infrastrukture. Enako velja za obveznosti izvrševanja, kar zadeva prevoznike v železniškem prometu, dokler država članica ne izda licence nobenemu prevozniku v železniškem prometu. Zaradi tega bi bilo treba take države članice iz teh obveznosti izvzeti.
- (49) Obdelavo osebnih podatkov bi bilo treba izvajati v skladu s pravom Unije o varstvu osebnih podatkov, zlasti z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾.
- (50) Države članice bi morale določiti kazni za kršitve te uredbe in zagotoviti njihovo izvajanje. Kazni, med katerimi bi lahko bilo tudi plačilo nadomestila zadevni osebi, bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- (51) Ker ciljev te uredbe, in sicer razvoja železnic Unije in okrepitve pravic potnikov v železniškem prometu, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (52) Da se zagotovi visoka raven zaščite potnikov, bi bilo treba v skladu s členom 290 PDEU na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov za spreminjanje Priloge I v zvezi z Enotnimi pravili CIV ter za prilagajanje minimalnega zneska predplačila za primer smrti potnika, da bi upoštevali spremembe v harmoniziranem indeksu cen življenjskih potrebščin EU. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se to posvetovanje izvede v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽⁸⁾. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (53) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽⁸⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (54) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela iz Listine o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti iz členov 21, 26, 38 in 47, ki določajo prepoved vsakršne diskriminacije, vključenost invalidnih oseb, zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov ter pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča. Sodišča držav članic morajo to uredbo uporabljati ob upoštevanju navedenih pravic in načel –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

Za zagotovitev učinkovite zaščite potnikov in spodbujanje potovanja po železnici ta uredba določa pravila za železniški prevoz v zvezi z:

- (a) nediskriminacijo med potniki glede pogojev prevoza in ponujanja vozovnic;
- (b) odgovornostjo prevoznikov v železniškem prometu in njihovimi obveznostmi glede zavarovanja potnikov in njihove prtljage;
- (c) pravicami potnikov v primeru nesreče s smrtnim izidom ali osebno poškodbo oziroma izgubo ali poškodbo prtljage, ki se zgodi pri uporabi storitev železniškega prevoza;
- (d) pravicami potnikov v primeru motenj, kot sta odpoved ali zamuda, vključno s pravico do nadomestila;
- (e) minimalnimi in točnimi informacijami, vključno o izdajanju vozovnic, ki jih je treba potnikom zagotoviti v dostopni obliki in pravočasno;
- (f) nediskriminacijo invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo ter njim namenjeno pomočjo;
- (g) določanjem in spremljanjem standardov kakovosti storitev in obvladovanjem tveganj v zvezi z osebno varnostjo potnikov;
- (h) reševanjem pritožb;
- (i) splošnimi predpisi o izvrševanju.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja v vsej Uniji za potovanja in storitve železniškega prevoza v mednarodnem in notranjem prometu, ki jih zagotavlja en ali več prevoznikov v železniškem prometu, ki je imetnik licence v skladu z Direktivo 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾.
2. Države članice lahko iz uporabe te uredbe izvzamejo storitve, ki se ponujajo izključno v zgodovinske ali turistične namene. Ta izjema ne velja v zvezi s členoma 13 in 14.

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o vzpostavitvi enotnega evropskega železniškega območja (UL L 343, 14.12.2012, str. 32).

3. Izjeme, ki se odobrijo v skladu s členom 2(4) in (6) Uredbe (ES) št. 1371/2007 pred 6. junijem 2021, ostanejo v veljavi do datuma izteka veljavnosti teh izjem. Izjeme, ki se odobrijo v skladu s členom 2(5) Uredbe (ES) št. 1371/2007 pred 6. junijem 2021, ostanejo v veljavi do 7. junija 2023.

4. Države članice lahko pred iztekom veljavnosti izjeme za storitve železniškega prevoza potnikov v notranjem prometu, odobrene na podlagi člena 2(4) Uredbe (ES) št. 1371/2007, slednje izvzamejo iz uporabe členov 15, 17 in 19, točk (a) in (b) člena 20(2) ter člena 30(2) te uredbe za nadaljnje obdobje, ki ni daljše od petih let.

5. Država članica lahko do 7. junija 2030 določi, da se člen 10 ne uporablja, kadar upravljavec infrastrukture tehnično ne more posredovati podatkov v realnem času v smislu člena 10(1) nobenemu prevozniku v železniškem prometu, prodajalcu vozovnic, organizatorju potovanj ali upravljavcu postaj. Država članica najmanj vsaki dve leti ponovno oceni, v kolikšni meri je posredovanje takih podatkov tehnično izvedljivo.

6. Države članice lahko ob upoštevanju odstavka 8 iz uporabe te uredbe izvzamejo naslednje storitve:

(a) mestne, primestne in regionalne storitve železniškega prevoza potnikov;

(b) storitve železniškega prevoza potnikov v mednarodnem prometu, katerih znaten del, vključno z vsaj enim v voznem redu predvidenim postajnim postankom, se izvaja zunaj Unije.

7. Države članice obvestijo Komisijo o izjemah, odobrenih na podlagi odstavkov 2, 4, 5 in 6, in predstavijo razloge za navedene izjeme.

8. Izjeme, odobrene v skladu s točko (a) odstavka 6, se ne uporabljajo v zvezi s členi 5, 11, 13, 14, 21, 22, 27 in 28.

Kadar se navedene izjeme nanašajo na regionalne storitve železniškega prevoza potnikov, se poleg tega ne uporabljajo v zvezi s členoma 6 in 12, členom 18(3) in poglavjem V.

Ne glede na drugi pododstavek tega odstavka se lahko izjeme glede regionalnih storitev železniškega prevoza potnikov od uporabe členov 12(1) in 18(3) uporabljajo največ do 7. junija 2028.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

- (1) „prevoznik v železniškem prometu“ pomeni prevoznika v železniškem prometu, kot je opredeljen v točki 1 člena 3 Direktive 2012/34/EU;
- (2) „upravljavec infrastrukture“ pomeni upravljavca infrastrukture, kot je opredeljen v točki 2 člena 3 Direktive 2012/34/EU;
- (3) „upravljavec postaj“ pomeni organizacijski subjekt v državi članici, na katerega je bila prenesena odgovornost za upravljanje ene ali več železniških postaj in ki je lahko upravljavec infrastrukture;

- (4) „organizator potovanj“ pomeni organizatorja ali turističnega agenta, kakor je opredeljen v točkah 8 oziroma 9 člena 3 Direktive (EU) 2015/2302 ⁽¹⁾ Evropskega parlamenta in Sveta, ki ni prevoznik v železniškem prometu;
- (5) „prodajalec vozovnic“ pomeni vsakega posrednika prevoznih storitev v železniškem prometu, ki prodaja vozovnice, vključno z vozovnicami, ki veljajo za vse proge, na podlagi pogodbe ali drugega dogovora med posrednikom in enim ali več prevozniki v železniškem prometu;
- (6) „pogodba o prevozu“ pomeni pogodbo o železniškem prevozu, za katero se zahteva plačilo ali pa je brezplačna, med prevoznikom v železniškem prometu in potnikom o zagotovitvi ene ali več prevoznih storitev;
- (7) „vozovnica“ pomeni veljavno dokazilo, ne glede na njegovo obliko, o sklenitvi pogodbe o prevozu;
- (8) „rezervacija“ pomeni dovoljenje, pisno ali elektronsko, ki daje pravico do prevoza na podlagi predhodno potrjenih prilagojenih ureditev prevoza;
- (9) „vozovnica, ki velja za vse proge“ pomeni vozovnico, ki velja za vse proge, kakor je opredeljena v točki 35 člena 3 Direktive 2012/34/EU;
- (10) „storitev“ pomeni storitev železniškega prevoza potnikov, ki deluje med železniškimi postajami po voznem redu, vključno s prevoznimi storitvami za preusmeritev potovanja;
- (11) „potovanje“ pomeni prevoz potnika med postajo odhoda in postajo prihoda;
- (12) „storitev železniškega prevoza potnikov v notranjem prometu“ pomeni storitev železniškega prevoza potnikov, pri kateri ne pride do prečkanja meje države članice;
- (13) „mestna in primestna storitev železniškega prevoza potnikov“ pomeni storitev železniškega prevoza potnikov v smislu točke (6) člena 3 Direktive 2012/34/EU;
- (14) „regionalna storitev železniškega prevoza potnikov“ pomeni storitev železniškega prevoza potnikov v smislu točke (7) člena 3 Direktive 2012/34/EU;
- (15) „storitev železniškega prevoza potnikov na dolge razdalje“ pomeni storitev železniškega prevoza potnikov, ki ni mestna, primestna ali regionalna storitev železniškega prevoza potnikov;
- (16) „storitev železniškega prevoza potnikov v mednarodnem prometu“ pomeni storitev železniškega prevoza potnikov, pri kateri se prečka najmanj eno mejo države članice in glavni namen katere je prevoz potnikov med postajami, ki se nahajajo v različnih državah članicah ali v državi članici in tretji državi;
- (17) „zamuda“ pomeni časovno razliko med časom prihoda potnika, načrtovanega v skladu z objavljenim voznim redom, in časom njegovega dejanskega ali pričakovanega prihoda na končno namembno postajo;
- (18) „prijod“ pomeni trenutek, ko se na namembnem peronu odprejo vrata vlaka in je dovoljen izstop;

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2015/2302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o paketnih potovanjih in povezanih potovalnih aranžmajih, spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 90/314/EGS (UL L 326, 11.12.2015, str. 1).

- (19) „večkratna vozovnica“ ali „sezonska vozovnica“ pomeni vozovnico za neomejeno število voženj, ki v določenem obdobju veljavnemu imetniku omogoča potovanje z vlakom na določeni progi ali omrežju;
- (20) „zamujena povezava“ pomeni okoliščino, ko potnik zamudi eno ali več storitev na potovanju z vlakom, ki se proda kot vozovnica, ki velja za vse proge, bodisi zaradi zamude ali odpovedi ene ali več predhodnih storitev bodisi zato, ker je bila storitev opravljena pred načrtovanim časom odhoda;
- (21) „invalidna oseba“ in „oseba z omejeno mobilnostjo“ pomeni katero koli osebo s trajnimi ali začasnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jo lahko v povezavi z različnimi ovirami omejujejo, da ne more tako kot drugi potniki polno in učinkovito uporabljati prevoza, ali osebo, katere mobilnost pri uporabi prevoza je zmanjšana zaradi njene starosti;
- (22) „postaja“ pomeni lokacijo na železnici, kjer se storitev železniškega prevoza potnikov lahko začne, ustavi ali konča.

POGLAVJE II

POGODBA O PREVOZU, INFORMACIJE IN VOZOVNICE

Člen 4

Pogodba o prevozu

Ob upoštevanju določb tega poglavja so sklepanje in izvajanje pogodbe o prevozu, zagotavljanje informacij in ponujanje vozovnic urejeni z določbami iz II. in III. dela Priloge I.

Člen 5

Nediskriminacijski pogodbeni pogoji in tarife

Prevozniki v železniškem prometu, prodajalci vozovnic ali organizatorji potovanj morajo brez poseganja v socialne tarife splošni javnosti ponujati pogodbene pogoje in tarife, ki ne povzročajo neposredne ali posredne diskriminacije na podlagi državljanstva potnika ali na podlagi sedeža prevoznika v železniškem prometu, prodajalca vozovnic ali organizatorja potovanj v Uniji.

Prvi odstavek tega člena se uporablja tudi za prevoznike v železniškem prometu in prodajalce vozovnic, kadar sprejemajo rezervacije od potnikov v skladu s členom 11.

Člen 6

Kolesa

1. Ob upoštevanju omejitev iz odstavka 3, in če je to potrebno, ob plačilu razumne pristojbine, imajo potniki pravico, da na vlak prinesejo kolesa.

Pri vlakih, za katere se zahteva rezervacija, se omogoči tudi rezervacija za prevoz kolesa.

Kadar ima potnik rezervacijo za kolo in se prevoz tega kolesa zavrne brez ustrezno utemeljenega razloga, ima potnik pravico do preusmeritve potovanja ali povračila v skladu s členom 18, nadomestila v skladu s členom 19 in pomoči v skladu s členom 20(2).

2. Kadar so na vlaku na voljo posebna mesta za kolesa, jih potniki spravijo tja. Če takih mest ni na voljo, potniki svoja kolesa nadzorujejo in si čim bolj prizadevajo zagotoviti, da njihova kolesa ne poškodujejo drugih potnikov ali povzročijo škodo na opremi za mobilnost, prtljagi ali pri opravljanju železniških storitev.

3. Prevozniki v železniškem prometu lahko omejijo pravico potnikov do prevoza koles na vlaku iz varnostnih ali operativnih razlogov, zlasti zaradi omejenih zmogljivosti med konicami ali če tega ne dopušča tirno vozilo. Prevozniki v železniškem prometu lahko prevoz koles omejijo tudi na podlagi njihove teže in mer. Z uporabo telematskih aplikacij iz Uredbe (EU) št. 454/2011 na svojih uradnih spletnih mestih objavijo pogoje za prevoz koles, vključno z najnovejšimi informacijami o razpoložljivih zmogljivostih.

4. Prevozniki v železniškem prometu na začetku postopkov za oddajo javnih naročil za nova tirna vozila ali pri večji nadgradnji obstoječih tirnih vozil, zaradi katere je potrebno novo dovoljenje za dajanje vozil na trg na podlagi člena 21(12) Direktive(EU) 2016/797 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾, zagotovijo, da so vlakovne kompozicije, v katerih se to tirno vozilo uporablja, opremljene z zadostnim številom mest za kolesa. Ta pododstavek se ne uporablja za jedilne vagonne, spalne vagonne ali vagonne ležalnike.

Prevozniki v železniškem prometu določijo zadostno število mest za kolesa ob upoštevanju velikosti vlakovne kompozicije, vrste storitve in povpraševanja po prevozu koles. Zadostno število mest za kolesa se opredeli v načrtih iz odstavka 5. Kadar takih načrtov ni ali v njih tako število ni opredeljeno, ima vsaka vlakovna kompozicija vsaj štiri mesta za kolesa.

Države članice lahko kot najmanjše zadostno število za nekatere vrste storitev določijo število, ki je večje od štiri in se to število v tem primeru uporablja namesto števila, določenega v skladu z drugim pododstavkom.

5. Prevozniki v železniškem prometu lahko pripravijo in posodobljajo načrte načinov povečanja in izboljšanja prevoza koles ter drugih rešitev za spodbujanje kombinirane uporabe železnice in koles.

Pristojni organi, kot so opredeljeni v točki (b) člena 2 Uredbe (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾, lahko take načrte pripravijo za opravljanje storitev po javnem naročilu. Države članice lahko zahtevajo, da take načrte pripravijo navedeni pristojni organi ali prevozniki v železniškem prometu, ki delujejo na njihovem ozemlju.

6. Načrti iz odstavka 5 se pripravijo po posvetovanju z javnostjo in ustreznimi predstavniškimi organizacijami. Objavijo se na spletnem mestu prevoznika v železniškem prometu ali pristojnega organa, kot je ustrezno.

⁽¹²⁾ Direktiva (EU) 2016/797 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o interoperabilnosti železniškega sistema v Evropski uniji (UL L 138, 26.5.2016, str. 44).

⁽¹³⁾ Uredba (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 (UL L 315, 3.12.2007, str. 1).

Člen 7

Izključitev odstopanja od obveznosti in omejevalnih določb

1. Obveznosti do potnikov na podlagi te uredbe ni mogoče omejevati ali od njih odstopati, še zlasti ne s klavzulami o odstopanju ali omejevalnimi klavzulami v pogodbi o prevozu. Pogodbeni pogoji, katerih neposreden ali posreden namen je odpoved pravicam, ki izhajajo iz te uredbe, odstopanje od njih ali njihova omejitev, za potnika niso zavezujoči.
2. Prevozniki v železniškem prometu, organizatorji potovanj ali prodajalci vozovnic lahko ponudijo pogodbene pogoje, ki so za potnika ugodnejši od pogojev, določenih v tej uredbi.

Člen 8

Obveznost zagotoviti informacije o ukinitvi storitev

Prevozniki v železniškem prometu ali po potrebi pristojni organi, odgovorni za pogodbe o opravljanju železniških storitev po javnem naročilu, sklepe o stalni ali začasni ukinitvi storitev pred začetkom njihovega izvajanja objavijo na primeren način, tudi v dostopnih oblikah v skladu z določbami Direktive (EU) 2019/882 ter uredb (EU) št. 454/2011 in (EU) št. 1300/2014.

Člen 9

Potovalne informacije

1. Prevozniki v železniškem prometu, organizatorji potovanj in prodajalci vozovnic, ki ponujajo pogodbe o prevozu v imenu enega ali več prevoznikov v železniškem prometu, potniku na zahtevo zagotovijo vsaj informacije, določene v delu I Priloge II v zvezi s potovanji, za katera zadevni prevoznik v železniškem prometu ponuja pogodbo o prevozu.
2. Prevozniki v železniškem prometu, po možnosti pa tudi prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj, potniku med potovanjem zagotovijo vsaj informacije, določene v delu II Priloge II. Kadar ima te informacije upravljavec postaje, jih prav tako zagotovi potniku.
3. Informacije iz odstavkov 1 in 2 se zagotovijo v najprimernejši obliki, po možnosti na podlagi potovalnih informacij v realnem času, tudi ob uporabi ustreznih komunikacijskih tehnologij. Zlasti je treba zagotoviti, da so te informacije dostopne v skladu z določbami Direktive (EU) 2019/882 ter uredbama (EU) št. 454/2011 in (EU) št. 1300/2014.

Člen 10

Dostop do prometnih in potovalnih informacij

1. Upravljalci infrastrukture prevoznikom v železniškem prometu, prodajalcem vozovnic, organizatorjem potovanj in upravljavcem postaj posredujejo podatke v realnem času o prihodu in odhodu vlakov.
2. Prevozniki v železniškem prometu drugim prevoznikom v železniškem prometu, prodajalcem vozovnic in organizatorjem potovanj, ki prodajajo njihove storitve, zagotovijo dostop do minimalnih potovalnih informacij iz I. in II. dela Priloge II ter do postopkov v sistemih rezervacij iz III. dela Priloge II.

3. Informacije se posredujejo in dostop se odobri na nediskriminatoren način in brez nepotrebnega odlašanja. Enkratni zahtevek zadostuje za stalen dostop do informacij. Upravljavec infrastrukture in prevoznik v železniškem prometu, ki sta obvezana dati na voljo informacije v skladu z odstavkoma 1 in 2, lahko zahtevata sklenitev pogodbe ali drugega dogovora, na podlagi katerega se posredujejo informacije ali odobri dostop.

Pogoji morebitne pogodbe ali dogovora o uporabi informacij ne smejo po nepotrebem omejevati možnosti za njihovo ponovno uporabo ali se uporabljati za omejevanje konkurence.

Prevozniki v železniškem prometu lahko od drugih prevoznikov v železniškem prometu, organizatorjev potovanj in prodajalcev vozovnic zahtevajo pošteno, razumno in sorazmerno finančno nadomestilo za stroške, ki nastanejo pri zagotavljanju dostopa, upravljavci infrastrukture pa lahko zahtevajo nadomestilo v skladu z veljavnimi pravili.

4. Informacije se posredujejo in dostop zagotovi z ustreznimi tehničnimi sredstvi, kot so vmesniki za aplikacijsko programiranje.

5. Kolikor so informacije iz odstavka 1 ali 2 zagotovljene v skladu z drugimi pravnimi akti Unije, zlasti Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/1926 ⁽¹⁴⁾, se šteje, da so ustrezne obveznosti iz tega člena izpolnjene.

Člen 11

Razpoložljivost vozovnic in rezervacij

1. Prevozniki v železniškem prometu, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj ponujajo vozovnice, pa tudi, če so na voljo, vozovnice, ki veljajo za vse proge, in rezervacije.

2. Prevozniki v železniškem prometu brez poseganja v odstavka 3 in 4 neposredno ali prek prodajalcev vozovnic ali organizatorjev potovanj potnikom prodajajo vozovnice na vsaj enega od naslednjih načinov:

(a) na prodajnih mestih za vozovnice, na drugih prodajnih mestih ali prek avtomatov za vozovnice;

(b) po telefonu ali internetu ali prek druge široko dostopne informacijske tehnologije;

(c) na vlakih.

Pristojni organi, kot so opredeljeni v točki (b) člena 2 Uredbe (ES) št. 1370/2007, lahko od prevoznikov v železniškem prometu zahtevajo, da vozovnice za storitve, ki jih opravljajo na podlagi pogodb za opravljanje storitev po javnem naročilu, ponujajo na več kot en način prodaje.

3. Če na postaji odhoda ni prodajnega mesta ali avtomata za vozovnice, morajo biti potniki na postaji obveščeni o:

(a) možnosti, da vozovnico kupijo po telefonu ali internetu ali na vlaku, ter o postopku takega nakupa;

(b) najbližji železniški postaji ali kraju, kjer so na voljo prodajna mesta ali avtomati za vozovnice.

⁽¹⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1926 z dne 31. maja 2017 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z opravljanjem storitev zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij po vsej EU (UL L 272, 21.10.2017, str. 1).

4. Če na postaji odhoda ni prodajnega mesta ali dostopnega avtomata za vozovnice in če ni na voljo nobenega drugega dostopnega načina za vnaprejšnji nakup vozovnice, je invalidnim osebam dovoljeno, da vozovnice brez dodatnih stroškov kupijo na vlaku. Prevozniki v železniškem prometu lahko to pravico omejijo ali zavrnejo na podlagi upravičenih varnostnih razlogov ali zaradi obvezne rezervacije.

Če na vlaku ni osebja, prevoznik v železniškem prometu svetuje invalidnim osebam o tem ali lahko kupijo vozovnico in jih obvesti o tem kako kupiti vozovnico.

Države članice lahko prevoznikom v železniškem prometu dovolijo, da zahtevajo, da se invalidne osebe priznajo kot take v skladu z ustreznim nacionalnim pravom in praksami države njihovega prebivališča.

Države članice lahko pravico iz prvega pododstavka razširijo na vse potnike. Kadar uporabijo to možnost, o tem obvestijo Komisijo. Agencija Evropske unije za železnice na svojem spletnem mestu objavi informacije v zvezi z izvajanjem uredb (EU) št. 454/2011 in (EU) št. 1300/2014.

Člen 12

Vozovnice, ki veljajo za vse proge

1. Kadar storitve železniškega prevoza potnikov na dolge razdalje ali regionalne storitve železniškega prevoza potnikov izvaja en sam prevoznik v železniškem prometu, zanje ponudi vozovnico, ki velja za vse proge. Za druge storitve železniškega prevoza potnikov si prevozniki v železniškem prometu po najboljših močeh prizadevajo ponuditi vozovnice, ki veljajo za vse proge, in v ta namen med seboj sodelujejo.

Za namene prvega pododstavka izraz „en sam prevoznik v železniškem prometu“ vključuje tudi vse prevoznike v železniškem prometu, ki so bodisi v popolni lasti istega lastnika bodisi hčerinske družbe v popolni lasti enega od zadevnih prevoznikov v železniškem prometu.

2. Pri potovanjih, ki vključujejo eno ali več povezav, mora biti potnik pred nakupom vozovnice ali vozovnic obveščen o tem, ali ta vozovnica oziroma vozovnice predstavljajo vozovnico, ki velja za vse proge.

3. Pri potovanjih, ki vključujejo eno ali več povezav, vozovnica ali vozovnice, kupljene pri prevozniku v železniškem prometu v enkratni komercialni transakciji, predstavljajo vozovnico, ki velja za vse proge, prevoznik v železniškem prometu pa je v skladu s členi 18, 19 in 20 odgovoren, če potnik zamudi eno ali več povezav.

4. Če so vozovnica ali vozovnice kupljene v enkratni komercialni transakciji in je prodajalec vozovnic ali organizator potovanj vozovnice združil na lastno pobudo, je prodajalec vozovnic oziroma organizator potovanj, ki je vozovnico oziroma vozovnice prodal, odgovoren za povračilo celotnega zneska, ki je bil v navedeni transakciji plačan za vozovnico oziroma vozovnice, pa tudi za plačilo nadomestila v višini 75 % navedenega zneska, če potnik zamudi eno ali več povezav.

Pravica do povračila ali nadomestila iz prvega pododstavka ne posega v veljavno nacionalno pravo, ki potnikom podeljuje dodatno nadomestilo za škodo.

5. Odgovornosti, določene v odstavkih 3 in 4, ne veljajo, če je na vozovnicah ali na kakšnem drugem dokumentu ali na elektronski način, ki potniku omogoča, da informacije reproducira za poznejšo uporabo, navedeno, da vozovnice predstavljajo ločene pogodbe o prevozu, in je bil potnik o tem obveščen pred nakupom.

6. Dokazno breme glede tega, da so bile informacije iz tega člena zagotovljene potniku, nosi prevoznik v železniškem prometu, organizator potovanj ali prodajalec vozovnic, ki je vozovnico ali vozovnice prodal.

7. Prodajalci vozovnic ali organizatorji potovanj so odgovorni za obravnavo zahtevkov in morebitnih pritožb potnika na podlagi odstavka 4. Povračilo in nadomestilo iz odstavka 4 se izplačata v 30 dneh po prejemu zahtevka.

POGLAVJE III

ODGOVORNOST PREVOZNIKOV V ŽELEZNIŠKEM PROMETU ZA POTNIKE IN NJIHOVO PRTLJAGO

Člen 13

Odgovornost glede potnikov in prtljage

Ob upoštevanju določb tega poglavja in brez poseganja v veljavno nacionalno pravo, ki potnikom podeljuje dodatno nadomestilo za škodo, odgovornost prevoznikov v železniškem prometu glede potnikov in njihove prtljage urejajo I., III. in IV. poglavje iz IV. dela, VI. del in VII. del iz Priloge I.

Člen 14

Zavarovanje in kritje odgovornosti

Prevoznik v železniškem prometu se ustrezno zavaruje ali ima ustrezna jamstva pod tržnimi pogoji za kritje njegove odgovornosti v skladu s členom 22 Direktive 2012/34/EU.

Člen 15

Predplačilo

1. V primeru smrti ali poškodbe potnika prevoznik v železniškem prometu iz člena 26(5) Priloge I brez odlašanja, najpozneje pa v 15 dneh po ugotovitvi identitete fizične osebe, ki je upravičena zaradi nadomestila, izplača predplačilo v višini, ustrezni trenutnim ekonomskim potrebam ter sorazmerno z utrpjeno škodo.

2. Brez poseganja v odstavek 1 predplačilo ni nižje od 21 000 EUR na osebo v primeru smrti.

3. Predplačilo ne pomeni priznavanja odgovornosti in se lahko izravna pri pozneje izplačanih zneskih na podlagi te uredbe, vendar ni vračljivo, razen v primerih, ko je bila škoda povzročena zaradi malomarnosti ali po krivdi potnika ali ko oseba, ki je prejela predplačilo, ni bila oseba, upravičena do nadomestila.

Člen 16

Izpodbijanje odgovornosti

Četudi prevoznik v železniškem prometu izpodbija svojo odgovornost za telesne poškodbe potniku, ki ga prevaža, stori vse razumno, da pomaga potniku, ki zahteva nadomestilo za škodo od tretjih oseb.

POGLAVJE IV

ZAMUDE, ZAMUJENE POVEZAVE IN ODPOVEDI POTOVANJ

Člen 17

Odgovornost glede zamud, zamujenih povezav in odpovedi

Ob upoštevanju določb tega poglavja odgovornost prevoznikov v železniškem prometu glede zamud, zamujenih povezav in odpovedi ureja II. poglavje iz IV. dela iz Priloge I.

Člen 18

Povračilo in preusmeritev

1. Če se pri odhodu ali v primeru zamujene povezave ali odpovedi z razlogom pričakuje, da bo zamuda pri prihodu v namembni kraj po pogodbi o prevozu 60 minut ali več, prevoznik v železniškem prometu, ki izvaja zamujeno ali odpovedano storitev, potniku takoj da na voljo, da izbere eno od naslednjih možnosti, in v ta namen sprejme vse potrebne ukrepe:

- (a) povračilo cene celotne vozovnice pod pogoji, po katerih je bila plačana, za del ali dele potovanja, ki niso bili opravljeni, in za del ali za dele potovanja, ki so bili že opravljeni, če potovanje glede na potnikov prvotni potovalni načrt ne služi več svojemu namenu, in ob prvi priložnosti, kadar je primerno, tudi povratno prevozno storitvijo do prvega izhodišča;
- (b) nadaljevanje ali preusmeritev potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do namembnega kraja ob prvi priložnosti;
- (c) nadaljevanje ali preusmeritev potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do namembnega kraja s poznejšim datumom po izbiri potnika.

2. Kadar za namene točk (b) in (c) odstavka 1 primerljivo preusmeritev izvede isti prevoznik v železniškem prometu ali se za izvedbo te preusmeritve pooblasti drug prevoznik, to potniku ne povzroči dodatnih stroškov. Ta zahteva velja tudi, kadar preusmeritev vključuje uporabo prevoza višjega razreda in druge načine prevoza. Prevozniki v železniškem prometu si po najboljših močeh prizadevajo, da bi se izognili dodatnim povezavam in da zagotovijo, da je zamuda v skupnem času potovanja kar najmanjša. Potniki se ne prerazporedijo v vozila nižjega razreda, razen če so ta vozila edino sredstvo, ki je na voljo za preusmeritev.

3. Brez poseganja v odstavek 2 lahko prevoznik v železniškem prometu na zahtevo potnika dovoli, da potnik sklene pogodbo z drugimi ponudniki prevoznih storitev, ki potniku omogočijo, da dospe v namembni kraj pod primerljivimi pogoji, in v tem primeru prevoznik v železniškem prometu povrne potniku nastale stroške.

Kadar potnik v 100 minutah po načrtovanem času odhoda zamujene ali odpovedane storitve ali zamujene povezave ni obveščen o razpoložljivih možnostih za preusmeritev, ima pravico skleniti tako pogodbo z drugimi izvajalci storitev javnega železniškega ali avtobusnega prevoza. Prevoznik v železniškem prometu povrne potniku potrebne, ustrezne in razumne nastale stroške.

Ta odstavek ne vpliva na nacionalno pravo in druge predpise, ki potnikom zagotavljajo ugodnejše pogoje za preusmeritev.

4. Ponudniki storitev preusmeritvenega prevoza invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo pri storitvi nadomestnega prevoza zagotovijo primerljivo raven pomoči in dostopnosti. Ponudniki storitev preusmeritvenega prevoza lahko invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo zagotovijo alternativne storitve, ki ustrezajo njihovim potrebam in ki so drugačne od storitev, ponujenih drugim potnikom.

5. Povračila iz točke (a) odstavka 1 in odstavka 3 se izplačajo v 30 dneh po prejemu zahtevka. Države članice lahko od prevoznikov v železniškem prometu zahtevajo, da te zahtevke sprejmejo z uporabo posebnih sredstev komunikacije, pod pogojem da zahtevek nima diskriminatornih posledic. Povračilo se lahko izplača v obliki bonov in/ali zagotavljanja drugih storitev, če so pogoji teh bonov in/ali storitev dovolj prilagodljivi, zlasti glede trajanja veljavnosti in namembnega kraja, in če potnik te bone in/ali storitve sprejme. Povračilo cene vozovnice se ne zniža za stroške finančnih transakcij, kot so pristojbine, telefonski stroški ali poštnina.

6. Komisija najpozneje do 7. junija 2023 sprejme izvedbeni akt, v katerem določi enotni obrazec za zahtevek za povračilo na podlagi te uredbe. Ta enotni obrazec je v obliki, dostopni invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 38(2).

7. Potniki imajo pravico, da zahtevke vložijo z uporabo enotnega obrazca iz odstavka 6. Prevozniki v železniškem prometu ne smejo zavrniti zahtevka za povračilo samo zato, ker potnik ni uporabil tega obrazca. Če zahtevek ni dovolj natančen, prevoznik v železniškem prometu zaprosi potnika, naj zahtevek pojasni, in mu pri tem pomaga.

Člen 19

Nadomestilo

1. Ne da bi izgubil pravico do prevoza, je potnik v primeru zamude upravičen, da od prevoznika v železniškem prometu zahteva nadomestilo za zamude med krajem odhoda in namembnim krajem, navedenima na vozovnici ali vozovnici, ki velja za vse proge, za katero stroški niso bili povrnjeni v skladu s členom 18. Najmanjša nadomestila za zamude so:

(a) 25 % cene vozovnice v primeru zamude od 60 do 119 minut;

(b) 50 % cene vozovnice v primeru zamude 120 minut ali več.

2. Odstavek 1 se uporablja tudi za potnike, ki imajo večkratno vozovnico ali sezonsko vozovnico za železniški prevoz. Če se ti potniki v času veljavnosti večkratne ali sezonske vozovnice soočajo s ponavljajočimi se zamudami in odpovedmi, so upravičeni do primernega nadomestila v skladu z ureditvijo glede nadomestil prevoznikov v železniškem prometu. Ta ureditev navede merila za določanje zamud in za izračun nadomestila. Če med obdobjem veljavnosti večkratne vozovnice ali sezonske vozovnice večkrat pride do zamud, krajših od 60 minut, se zamude lahko seštevajo in se potnikom lahko zagotovi nadomestilo v skladu z ureditvijo glede nadomestil prevoznikov v železniškem prometu.

3. Brez poseganja v odstavku 2 se nadomestilo za zamudo izračuna na podlagi polne cene, ki jo je potnik dejansko plačal za storitev z zamudo. Kadar pogodba o prevozu velja za povratno potovanje, se nadomestilo za zamudo na poti tja ali nazaj izračuna na podlagi cene, ki je na vozovnici navedena za zadevni del potovanja. Kadar na vozovnici ni navedene cene za posamezne dele potovanja, se nadomestilo izračuna na podlagi polovične cene vozovnice. Na enak način se cena za prevozno storitev z zamudo v okviru katere koli druge pogodbe o prevozu, ki potniku omogoča potovanje z dvema ali več zaporednimi etapami, izračuna v razmerju do polne cene.

4. Pri izračunu zamude se ne upošteva zamuda, za katero lahko prevoznik v železniškem prometu dokaže, da je do nje prišlo zunaj Unije.

5. Komisija do 7. junija 2023 sprejme izvedbeni akt, v katerem določi enotni obrazec za zahtevek za nadomestilo na podlagi te uredbe. Ta enotni obrazec je v obliki, dostopni invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 38(2).

6. Države članice lahko od prevoznikov v železniškem prometu zahtevajo, da zahtevke za nadomestilo sprejmejo z uporabo posebnih sredstev komunikacije, pod pogojem da zahtevek nima diskriminatornih posledic. Potniki imajo pravico, da zahtevke vložijo z uporabo enotnega obrazca iz odstavka 5. Prevozniki v železniškem prometu ne smejo zavrniti zahtevka za nadomestilo samo zato, ker potnik ni uporabil tega obrazca. Če zahtevek ni dovolj natančen, prevoznik v železniškem prometu zaprosi potnika, naj zahtevek pojasni, in mu pri tem pomaga.

7. Nadomestilo cene vozovnice se izplača v enem mesecu od predložitve zahtevka za nadomestilo. Nadomestilo se lahko izplača v obliki bonov in/ali drugih storitev, če so pogoji prilagodljivi, zlasti glede trajanja veljavnosti in namembnega kraja. Nadomestilo se na zahtevo potnika izplača v gotovini.

8. Nadomestilo cene vozovnice se ne zniža za stroške finančnih transakcij, kot so pristojbine, telefonski stroški ali poštnina. Prevozniki v železniškem prometu lahko določijo najnižji znesek, pod katerim se nadomestilo ne izplača. Ta najnižji znesek ne presega 4 EUR na vozovnico.

9. Potniki niso upravičeni do nadomestila, če so o zamudi obveščeni pred nakupom vozovnice ali če pri prihodu z namenom nadaljevanja potovanja z uporabo druge storitve ali preusmeritve potovanja zamuda ostaja pod 60 minutami.

10. Prevozniku v železniškem prometu ni treba plačati nadomestila, če lahko dokaže, da je neposredni vzrok za zamudo, zamujeno povezavo ali odpoved ena od naslednjih okoliščin ali da je s katero od naslednjih okoliščin neločljivo povezan:

(a) izjemne okoliščine, ki niso povezane z železniškim prometom, na primer skrajne vremenske razmere, večje naravne nesreče ali večje javnozdravstvene krize, in se jim prevoznik v železniškem prometu kljub sprejetju varnostnih ukrepov, ki so bili potrebni v teh posebnih okoliščinah, ni mogel izogniti in ni mogel preprečiti njihovih posledic;

(b) krivda potnika; ali

(c) ravnanje tretje osebe, ki se mu prevoznik v železniškem prometu kljub sprejetju varnostnih ukrepov, ki so bili potrebni v teh posebnih okoliščinah, ni mogel izogniti in ni mogel preprečiti njihovih posledic, na primer osebe na progi, kraja žic, nujni primeri na vlaku, dejavnosti kazenskega pregona, sabotaža ali terorizem.

Izjeme iz točke (c) prvega pododstavka ne zajemajo stavk zaposlenih pri prevozniku v železniškem prometu, dejavnosti ali opustitve dejanj drugih prevoznikov, ki uporabljajo isto železniško infrastrukturo, in dejavnosti ali opustitve dejanj upravljavcev infrastrukture in postaj.

Člen 20**Pomoč**

1. Prevoznik v železniškem prometu ali upravljavec postaj v primeru zamude pri prihodu ali odhodu ali odpovedi storitve obvesti potnike o stanju in o predvidenem času odhoda in prihoda za storitev ali nadomestno storitev prevoznika v železniškem prometu takoj, ko so te informacije na voljo. Kadar imajo te informacije prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj, jih prav tako posredujejo potniku.

2. Kadar je zamuda iz odstavka 1 60 minut ali več, ali storitev odpovedana, prevoznik v železniškem prometu, ki izvaja zamujeno ali odpovedano storitev, potnikom brezplačno ponudi:

(a) obrok in osvežilno pijačo, primerno glede na čakalno dobo, če sta na voljo na vlaku ali na postaji ali ju je možno razumno nabaviti ob upoštevanju meril, kot so razdalja od dobavitelja, čas za dostavo in stroški;

(b) hotel ali drugo vrsto namestitve in prevoz od železniške postaje do mesta namestitve, kadar je potrebna ena ali več nočitev ali kadar je potrebna dodatna nočitev, kjer in kadar je to fizično mogoče. Kadar je taka nočitev potrebna zaradi okoliščin iz člena 19(10), lahko prevoznik v železniškem prometu trajanje nočitve omeji na največ tri noči. Kadar koli je to mogoče, se upoštevajo posebne zahteve za dostop invalidnih oseb ali oseb z omejeno mobilnostjo ter potrebe psov pomočnikov;

(c) če vlak obtiči na progi, prevoz od vlaka do železniške postaje, nadomestnega izhodišča ali namembnega kraja pri zadevni prevozni storitvi, kjer in kadar je to fizično mogoče.

3. Če je železniška prevozna storitev prekinjena in je ni več mogoče nadaljevati oziroma je ni mogoče nadaljevati v razumnem roku, prevozniki v železniškem prometu potnikom čim prej ponudijo nadomestni prevoz in uredijo vse potrebno.

4. Prevozniki v železniškem prometu potnike, ki jih to zadeva, seznanijo s tem, kako lahko zahtevajo potrdilo, da je pri železniški storitvi nastala zamuda, da je bila zaradi nje zamujena povezava ali da je bila storitev odpovedana. To potrdilo se uporablja tudi v povezavi z določbami iz člena 19.

5. Prevoznik v železniškem prometu, ki opravlja storitev, je pri uporabi odstavkov 1 do 4 zlasti pozoren na potrebe invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo kot tudi morebitnih spremljevalcev in psov pomočnikov.

6. Kadar so pripravljene načrte dela v izrednih razmerah na podlagi člena 13a(3) Direktive 2012/34/EU, se prevozniki v železniškem prometu usklajujejo z upravljavcem postaj in upravljavcem infrastrukture, da bi bili slednji pripravljene na možnost večjih prekinitev in daljših zamud, zaradi katerih bi veliko število potnikov obtičalo na postaji. V take načrte dela v izrednih razmerah se vključijo tudi zahteve glede dostopnosti sistemov opozarjanja in informacijskih sistemov.

POGLAVJE V

INVALIDNE OSEBE IN OSEBE Z OMEJENO MOBILNOSTJO

Člen 21

Pravica do prevoza

1. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj, ob aktivni udeležbi predstavniških organizacij in, kadar je ustrezno, predstavnikov invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, uvedejo ali imajo v veljavi nediskriminatorna pravila o dostopu za prevoz invalidnih oseb, vključno z njihovimi osebnimi pomočniki, priznanimi v skladu z nacionalnimi praksami, in oseb z omejeno mobilnostjo. Ta pravila upoštevajo dogovore iz točke 4.4.3 Priloge k Uredbi (EU) št. 1300/2014, zlasti glede subjekta, odgovornega za zagotavljanje pomoči invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo.

2. Za rezervacije in vozovnice se invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo ne zaračunavajo dodatni stroški. Prevoznik v železniškem prometu, prodajalec vozovnic ali organizator potovanj ne sme zavrniti rezervacije ali izdaje vozovnice invalidni osebi ali osebi z omejeno mobilnostjo oziroma ne sme zahtevati, da tako osebo spremlja druga oseba, razen če je to nujno potrebno, da se upoštevajo predpisi o dostopu iz odstavka 1.

Člen 22

Informacije za invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo

1. Upravljavec postaj, prevoznik v železniškem prometu, prodajalec vozovnic ali organizator potovanj invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo v skladu s pravili o dostopu iz člena 21(1) na zahtevo zagotovi informacije, tudi v dostopni obliki v skladu z določbami uredb (EU) št. 454/2011 in (EU) št. 1300/2014 ter Direktive (EU) 2019/882, o dostopnosti postaje in pripadajočih objektov ter o železniških storitvah in o pogojih dostopa do tirnih vozil, hkrati pa invalidne osebe in osebe z omejeno obilnostjo obvesti tudi o opremi na vlaku.

2. Kadar prevoznik v železniškem prometu, prodajalec vozovnic ali organizator potovanj uporabi odstopanje iz člena 21(2), invalidno osebo ali osebo z omejeno mobilnostjo na njeno zahtevo pisno seznaniti s svojimi razlogi za tako ukrepanje v petih delovnih dneh po tem, ko ji je odrekel rezervacijo ali izdajo vozovnice ali je za to osebo zahteval spremstvo. Prevoznik v železniškem prometu, prodajalec vozovnic ali organizator potovanj si po najboljših močeh prizadeva zadevni osebi predlagati sprejemljivo možnost nadomestnega prevoza ob upoštevanju njenih potreb za dostop.

3. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj zagotovijo, da so na postajah brez osebja na voljo informacije v lahko dostopnih oblikah, tudi v dostopnih oblikah v skladu z določbami uredb (EU) št. 454/2011 in (EU) št. 1300/2014 ter Direktive (EU) 2019/882, in zlasti, da so v skladu s pravili o dostopu iz člena 21(1) objavljene informacije glede najbližjih postaj z osebjem in glede neposredno dostopne pomoči za invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo.

Člen 23

Pomoč na železniških postajah in na vlaku

1. Invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo se zagotovi pomoč:

(a) osebni pomočnik, ki je kot tak priznan v skladu z nacionalnimi praksami, lahko potuje po posebni ceni in po potrebi brezplačno, in po možnosti sedi poleg invalidne osebe;

(b) kadar prevoznik v železniškem prometu v skladu s členom 21(2) zahteva, da mora potnik na vlaku imeti spremstvo, je spremljevalec upravičen do brezplačnega potovanja in po možnosti do sedeža poleg invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo;

- (c) dovoljeno je, da jih spremlja pes pomočnik v skladu z zadevnim nacionalnim pravom;
- (d) kadar na vlakih ni osebja in je na postaji na dolžnosti usposobljeno osebje, upravljavci postaj ali prevozniki v železniškem prometu v skladu s pravili o dostopu iz člena 21(1) zagotovijo brezplačno pomoč pri vstopu na vlak in izstopu z njega;
- (e) ob odhodu, prestopanju ali prihodu na železniško postajo z osebjem zagotovi upravljavec postaj ali prevoznik v železniškem prometu brezplačno pomoč, da lahko ta oseba vstopi na vlak, prestopi na železniško storitev za povezavo, za katero ima vozovnico, ali izstopi z vlaka, če je na postaji na dolžnosti usposobljeno osebje. Kadar je bila potreba po pomoči vnaprej sporočena v skladu s točko (a) člena 24, upravljavec postaj ali prevoznik v železniškem prometu zagotovi, da se pomoč zagotovi v skladu z zahtevo;
- (f) na železniških postajah brez osebja prevozniki v železniškem prometu zagotovijo brezplačno pomoč na vlaku ter pri vstopu na vlak in izstopu z njega, če je na vlaku usposobljeno osebje;
- (g) če na vlaku in postaji ni usposobljenega spremljevalnega osebja, si upravljavci postaj ali prevozniki v železniškem prometu po najboljših močeh prizadevajo, da invalidnim osebam ali osebam z omejeno mobilnostjo omogočijo potovanje z vlakom;
- (h) prevozniki v železniškem prometu si po najboljših močeh prizadevajo, da invalidnim osebam ali osebam z omejeno mobilnostjo zagotovijo dostop do istih storitev na vlaku kot drugim potnikom, če do zadevnih storitev ne morejo samostojno in varno dostopati.
2. Pravila iz člena 21(1) določajo ureditve za uveljavljanje pravic iz odstavka 1 tega člena.

Člen 24

Pogoji, pod katerimi se zagotovi pomoč

Prevozniki v železniškem prometu, upravljavci postaj, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj sodelujejo, da bi zagotovili brezplačno pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo, kot je določeno v členih 21 in 23, z vzpostavitev mehanizma z enkratnim obvestilom ter v skladu z naslednjimi točkami:

- (a) pomoč se zagotovi pod pogojem, da so bili prevoznik v železniškem prometu, upravljavec postaj, prodajalec vozovnic ali organizator potovanj, pri katerem je bila kupljena vozovnica, ali, če je ustrezno, enotna kontaktna točka iz točke (f) obveščeni o tem, da bo potnik potreboval tovrstno pomoč, vsaj 24 ur preden bo pomoč potrebna. Za eno potovanje zadostuje eno obvestilo. Taka obvestila se posredujejo vsem prevoznikom v železniškem prometu in upravljavcem postaj, ki so vključeni pri zadevnem potovanju.

Taka obvestila se ne glede na uporabljena komunikacijska sredstva sprejmejo brez dodatnih stroškov.

Kadar vozovnica ali sezonska vozovnica dovoljuje več potovanj, zadostuje eno obvestilo, pod pogojem, da se zagotovijo ustrezne informacije o času naslednjih potovanj, in v vsakem primeru vsaj 24 ur, preden je pomoč prvič potrebna. Potnik ali njegov predstavnik si po najboljših močeh prizadeva, da vsaj 12 ur vnaprej pošlje obvestilo o kakršni koli odpovedi takih naslednjih potovanj.

Države članice lahko dovolijo, da se 24-urni rok za obvestila iz prvega, drugega in tretjega pododstavka podaljša na največ 36 ur, vendar ne po 30. juniju 2026. V teh primerih Komisijo uradno obvestijo o tem dovoljenju in ji sporočijo informacije o sprejetih ali predvidenih ukrepih za skrajšanje tega obdobja;

- (b) prevozniki v železniškem prometu, upravljavci postaj, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj storijo vse potrebno za prejemanje obvestil. Kadar prodajalci vozovnic teh obvestil ne morejo obdelati, navedejo druga prodajna mesta ali druge načine za vročitev obvestila;
- (c) če obvestila v skladu s točko (a) ni, si prevoznik v železniškem prometu in upravljavec postaje po najboljših močeh prizadevata zagotoviti pomoč, tako da bi invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo lahko potovala;
- (d) brez poseganja v točko (f) tega člena upravljavec postaj ali katera koli druga pooblaščen oseba določi točke, na katerih lahko invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo naznanijo svoj prihod na železniško postajo in zahtevajo pomoč. Odgovornosti glede določitve takih točk in zagotavljanja informacij o njih se določijo v pravilih o dostopu iz člena 21(1);
- (e) pomoč se zagotovi pod pogojem, da se invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo zgleda na določenem mestu ob uri, ki jo določi prevoznik v železniškem prometu ali upravljavec postaj, ki tako pomoč zagotovi. Določeni čas ne sme biti več kot 60 minut pred objavljenim časom odhoda ali pred časom, ko so vsi potniki naprošeni, naj se prijavijo. Če ura, do katere se mora invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo zgledati, ni določena, se mora oseba zgledati na določenem mestu vsaj 30 minut pred objavljenim časom odhoda ali pred časom, ko so vsi potniki naprošeni, naj se prijavijo;
- (f) države članice lahko od upravljavcev postaj in prevoznikov v železniškem prometu na njihovem ozemlju zahtevajo, da sodelujejo pri vzpostavitvi in delovanju enotnih kontaktnih točk za invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo. Pogoji za delovanje enotnih kontaktnih točk se določijo v pravilih o dostopu iz člena 21(1). Te enotne kontaktne točke so odgovorne za:
 - (i) sprejemanje zahtevkov za pomoč na postajah;
 - (ii) sporočanje posameznih zahtevkov za pomoč upravljavcem postaj in prevoznikom v železniškem prometu ter
 - (iii) zagotavljanje informacij o dostopnosti.

Člen 25

Nadomestilo za opremo za gibanje, pripomočke in pse pomočnike

1. Kadar prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj povzročijo izgubo ali poškodbo opreme za gibanje, vključno z invalidskimi vozički in pripomočki ali izgubijo ali poškodujejo pse pomočnike, ki jih uporabljajo invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo, so za tako izgubo ali poškodbo odgovorni in morajo brez nepotrebne odlašanja zagotoviti nadomestilo. To nadomestilo krije:

- (a) stroške nadomestitve ali popravila izgubljene ali poškodovane opreme za gibanje ali pripomočkov;
- (b) stroške nadomestitve ali zdravljenja poškodbe psa pomočnika, ki je bil izgubljen ali poškodovan;

(c) razumne stroške začasne nadomestitve opreme za gibanje, pripomočkov ali psov pomočnikov, kadar take nadomestitve ne zagotovi prevoznik v železniškem prometu ali upravljavec postaj v skladu z odstavkom 2.

2. Kadar se uporablja odstavek 1, si prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj čim hitreje in čim bolj prizadevajo, da priskrbijo takoj potrebno začasno nadomestno opremo za gibanje ali pripomočke. Invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo smejo to začasno nadomestno opremo ali pripomoček obdržati, dokler jim ni izplačano nadomestilo iz odstavka 1.

Člen 26

Usposabljanje osebja

1. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj zagotovijo, da vse osebje, ki v okviru svojih rednih nalog zagotavlja neposredno pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo, vključno z na novo zaposlenim osebjem, opravi usposabljanje v zvezi z invalidnostjo, da zna izpolniti potrebe invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo.

Vsemu postajnemu osebju ali osebju na vlaku, ki dela neposredno s potniki, zagotovijo tudi usposabljanje in redne osvežitvene tečaje za ozaveščanje o potrebah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo.

2. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj lahkoodobrijo prošnjo invalidnih zaposlenih za udeležbo na usposabljanjih iz odstavka 1 ter lahko pretehtajo udeležbo invalidnih potnikov in potnikov z omejeno mobilnostjo in/ali organizacij, ki jih zastopajo.

POGLAVJE VI

VARNOST, PRITOŽBE IN KAKOVOST STORITVE

Člen 27

Osebna varnost potnikov

Prevozniki v železniškem prometu, upravljavci infrastrukture in upravljavci postaj v dogovoru z javnimi organi sprejmejo ustrezne ukrepe na področjih, za katere so odgovorni, in jih prilagodijo stopnji varnosti, ki jo določijo javni organi, da bi zagotovili osebno varnost potnikov na železniških postajah in vlakih ter da bi obvladali tveganja. Sodelujejo in izmenjujejo informacije o najboljših praksah pri preprečevanju ravnanja, ki lahko poslabša raven varnosti.

Člen 28

Pritožbe

1. Vsak prevoznik v železniškem prometu in upravljavec postaje, ki jo na letni ravni v povprečju uporabi vsaj 10 000 potnikov na dan, vzpostavi mehanizem reševanja pritožb glede pravic in obveznosti iz te uredbe, ki spadajo v njuno področje odgovornosti. Potnike na splošno seznanijo s svojimi kontaktnimi podatki in delovnimi jezikom ali jeziki. Ta mehanizem se ne uporablja za namene poglavja III.

2. Potniki lahko predložijo pritožbo kateremu koli prevozniku v železniškem prometu ali upravljavcu postaj v zvezi z njihovimi ustreznimi področji odgovornosti v okviru mehanizmov iz odstavka 1. Tako pritožbo je treba vložiti v treh mesecih od incidenta, ki je predmet pritožbe. Naslovnik pritožbe v enem mesecu od prejema pritožbe bodisi poda obrazložen odgovor bodisi – v upravičenih primerih – obvesti potnika, da bo odgovor prejel v času, krajšem od treh

mesecev od datuma prejema pritožbe. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj hranijo podatke, potrebne za preučitev pritožbe, med celotnim trajanjem postopka za reševanje pritožbe, vključno s postopki za reševanje pritožb iz členov 33 in 34, ter dajo te podatke na zahtevo na voljo nacionalnim izvršilnim organom.

3. Podrobnosti o postopku reševanja pritožb so javno dostopne, tudi invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo. Ta informacija je na zahtevo na voljo vsaj v uradnem jeziku ali jezikih države članice, v kateri deluje prevoznik v železniškem prometu.

4. Prevoznik v železniškem prometu v poročilu iz člena 29(2) navede število in vrsto prejetih pritožb ter obravnavanih pritožb, odzivni čas in morebitne ukrepe za izboljšanje stanja.

Člen 29

Standardi kakovosti storitev

1. Prevozniki v železniškem prometu določijo standarde kakovosti za storitve in izvajajo sistem vodenja kakovosti, da bi zagotovili kakovost storitev. Standardi kakovosti storitve morajo zajemati vsaj področja, naštetá v Prilogi III.

2. Prevozniki v železniškem prometu spremljajo svojo učinkovitost na podlagi standardov kakovosti storitev. Do 30. junija 2023 in nato vsaki dve leti objavijo poročila o doseženi kakovosti storitev na svojem spletnem mestu. Ta poročila se objavijo tudi na spletnem mestu Agencije Evropske unije za železnice.

3. Upravljavci postaj določijo standarde kakovosti za storitve na podlagi ustreznih področij iz Priloge III. Svojo učinkovitost spremljajo na podlagi teh standardov in nacionalnim javnim organom na zahtevo dajo dostop do informacij o svoji učinkovitosti.

POGLAVJE VII

OBVEŠČANJE IN IZVRŠEVANJE

Člen 30

Obveščanje potnikov o njihovih pravicah

1. Prevozniki v železniškem prometu, upravljavci postaj, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj ob prodaji vozovnic za potovanja z vlakom obveščajo potnike o njihovih pravicah in obveznostih na podlagi te uredbe. Da ugodijo tej zahtevi po informacijah, lahko uporabijo povzetek določb te uredbe, ki ga pripravi Komisija v vseh uradnih jezikih Unije in jim ga da na voljo. Te informacije zagotovijo v papirni ali elektronski obliki ali na kakršen koli drug način, tudi v dostopnih oblikah v skladu z določbami Direktive (EU) 2019/882 in Uredbe (EU) št. 1300/2014. Pri tem navedejo, kje je mogoče pridobiti take informacije v primeru odpovedi, zamujene povezave ali velike zamude.

2. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj ustrezno, tudi v dostopnih oblikah v skladu z določbami Direktive (EU) 2019/882 in Uredbe (EU) št. 1300/2014, obvestijo potnike na postaji, vlaku in svojih spletnih mestih o njihovih pravicah in obveznostih, ki izhajajo iz te uredbe, ter o kontaktnih podatkih organa ali organov, ki so jih določile države članice na podlagi člena 31.

Člen 31

Določitev nacionalnih izvršilnih organov

1. Vsaka država članica določi organ ali organe, odgovorne za izvajanje te uredbe. Vsak organ sprejme ukrepe, potrebne za zagotovitev spoštovanja pravic potnikov.
2. Vsak organ je glede svoje organizacije, odločitev o financiranju, pravne strukture in sprejemanja odločitev neodvisen od upravljavca infrastrukture, organa za zaračunavanje uporabnine, organa za dodeljevanje in prevoznika v železniškem prometu.
3. Države članice obvestijo Komisijo o organu ali organih, določenih v skladu s tem členom, in o njihovih odgovornostih. Komisija in določeni organi te informacije objavijo na svojih spletnih mestih.
4. Kar zadeva upravljavce postaj in upravljavce infrastrukture iz tega poglavja, se obveznost izvrševanja za Ciper in Malto ne uporablja, dokler se na njunih ozemljih ne vzpostavi železniški sistem, kar zadeva prevoznike v železniškem prometu, pa, dokler licenčni organ, ki ga v skladu s členom 2(1) določita Ciper ali Malta, ne izda licence prevozniku v železniškem prometu.

Člen 32

Naloge izvrševanja

1. Nacionalni izvršilni organi pozorno spremljajo skladnost s to uredbo, pa tudi z uredbama (EU) št. 454/2011 in (EU) št. 1300/2014, kolikor se na ti uredbi sklicuje v tej uredbi, in sprejmejo ukrepe, potrebne za uveljavitev pravic potnikov.
2. Za namene odstavka 1, prevozniki v železniškem prometu, upravljavci postaj, upravljavci infrastrukture, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj brez nepotrebnega odlašanja, najpozneje pa v enem mesecu od prejema zahteve, v ta namen nacionalnim izvršilnim organom na njihovo zahtevo predložijo zadevne dokumente in informacije. V zapletenih primerih lahko nacionalni izvršilni organ to obdobje podaljša za največ tri mesece od prejema zahteve. Nacionalni izvršilni organi pri opravljanju svojih nalog upoštevajo informacije, ki jim jih je predložil organ za reševanje pritožb, določen v skladu s členom 33, če je to drug organ. Lahko se tudi odločijo za izvršilne ukrepe na podlagi posamezne pritožbe, ki jim jo je predložil tak organ.
3. Nacionalni izvršilni organi vsaki dve leti do 30. junija naslednjega koledarskega leta objavijo poročila s statističnimi podatki o svoji dejavnosti, tudi o naloženih kaznih. Ta poročila se dajo na voljo na spletnem mestu Agencije Evropske unije za železnice.
4. Prevozniki v železniškem prometu sporočijo svoje kontaktne podatke nacionalnim izvršilnim organom v državah članicah, v katerih opravljajo svoje dejavnosti.

Člen 33

Reševanje pritožb s strani nacionalnih izvršilnih organov in drugih organov

1. Brez poseganja v pravice potrošnikov do uporabe alternativnih pravnih sredstev na podlagi Direktive 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁵⁾, se lahko potnik, potem ko se je neuspešno pritožil prevozniku v železniškem prometu ali upravljavcu postaj, na podlagi člena 28 pritoži nacionalnemu izvršilnemu organu ali kateremu koli drugemu organu, določenemu v odstavku 2 tega člena v treh mesecih po prejetju informacij o zavrnitvi prvotne pritožbe. Kadar v treh mesecih po vložitvi prvotne pritožbe ne prejme odgovora, ima potnik pravico do vložitve pritožbe pri nacionalnem izvršilnem organu ali kateremu koli drugemu organu, določenemu v odstavku 2. Po potrebi ta organ pritožnika obvesti o njegovi pravici do vložitve pritožbe pri organih za alternativno reševanje sporov, če želi uveljavljati individualna pravna sredstva.

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (UL L 165, 18.6.2013, str. 63).

2. Vsak potnik se lahko glede domnevne kršitve te uredbe pritoži nacionalnemu izvršilnemu organu ali kateremu koli drugemu organu, ki ga je v ta namen določila država članica.

3. Nacionalni izvršilni organ ali kateri koli drug organ, imenovan na podlagi odstavka 2, potrdi prejem pritožbe v dveh tednih po njenem prejemu. Postopek reševanja pritožbe traja največ tri mesece od datuma odprtja spisa o pritožbi. V zapletenih primerih lahko navedeni organ to obdobje podaljša na šest mesecev. V takem primeru potnika obvesti o razlogih za podaljšanje in o času, ki bo predvidoma potreben za zaključek postopka. To obdobje lahko traja več kot šest mesecev samo v primerih, ki vključujejo sodne postopke. Kadar je navedeni organ tudi organ za alternativno reševanje sporov v smislu Direktive 2013/11/EU, se prednostno upoštevajo roki, določeni v navedeni direktivi.

Postopek reševanja pritožbe je dostopen invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo.

4. Pritožbe potnikov o incidentih, ki vključujejo prevoznika v železniškem prometu, obravnava nacionalni izvršilni organ ali kateri koli drug organ, imenovan na podlagi odstavka 2, države članice, ki je navedenemu prevozniku podelila licenco.

5. Kadar se pritožba navezuje na morebitne kršitve upravljavcev postaj ali upravljavcev infrastrukture, pritožbo rešuje nacionalni izvršilni organ ali kateri koli drug organ, imenovan na podlagi odstavka 2, države članice, na ozemlju katere je prišlo do incidenta.

6. V okviru sodelovanja na podlagi člena 34 lahko nacionalni izvršilni organi odstopajo od odstavka 4 ali 5 tega člena ali od obeh odstavkov, kadar je to iz upravičenih razlogov, zlasti zaradi jezika ali prebivališča, v interesu potnika.

Člen 34

Izmenjava informacij in čezmejno sodelovanje med nacionalnimi izvršilnimi organi

1. Kadar so v skladu s členoma 31 in 33 določeni različni organi, se vzpostavijo mehanizmi za poročanje, da se zagotovi izmenjava informacij med njima v skladu z Uredbo (EU) 2016/679, kar nacionalnemu izvršilnemu organu pomaga pri opravljanju nadzora in izvrševanja ter organu za reševanje pritožb, določenemu na podlagi člena 33, omogoči, da zbere vse potrebne podatke za preučitev posameznih pritožb.

2. Nacionalni izvršilni organi zaradi usklajevanja izmenjujejo informacije o svojem delu in načelih sprejemanja odločitev ter praksah. Pri teh nalogah jih podpira Komisija.

3. V zapletenih primerih, na primer takih, ki vključujejo več pritožb ali prevoznikov, čezmejna potovanja ali nesreče na ozemlju države članice, ki ni država, ki je prevozniku izdala licenco, in zlasti kadar ni jasno, kateri nacionalni izvršilni organ je pristojen, ali kadar bi to olajšalo ali pospešilo reševanje pritožbe, nacionalni izvršilni organi v medsebojnem sodelovanju določijo „vodilni“ organ, ki opravlja vlogo enotne kontaktne točke za potnike. Vsi zadevni nacionalni izvršilni organi medsebojno sodelujejo, da bi olajšali reševanje pritožbe, vključno z izmenjavo informacij, pomočjo pri prevajanju dokumentov in posredovanjem informacij o okoliščinah incidentov. Potniki so obveščeni o tem, kateri organ je „vodilni“.

POGLAVJE VIII

KONČNE DOLOČBE

Člen 35

Kazni

1. Države članice predpišejo kazni, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe, in sprejmejo vse ukrepe, potrebne za njihovo izvajanje. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh pravilih in ukrepih uradno obvestijo Komisijo in jo brez odlašanja uradno obvestijo o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.

2. V okviru sodelovanja iz člena 34 nacionalni izvršilni organ, pristojen za naloge iz člena 33(4) ali (5), na zahtevo nacionalnega izvršilnega organa, ki rešuje pritožbo, izvede preiskavo kršitve te uredbe, ki jo je ugotovil navedeni organ, in po potrebi naloži kazni.

Člen 36

Delegirani akti

Komisija je pooblaščenca za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 37 o spremembi te uredbe, s katerimi se:

- (a) prilagodi finančni znesek iz člena 15(2), da bi upoštevali spremembe v harmoniziranem indeksu cen življenjskih potrebščin EU, razen energije in nepredelanih živil, kot ga objavi Komisija (Eurostat);
- (b) spremeni Priloga I, da bi upoštevali spremembe Enotnih pravil za pogodbo o mednarodnem železniškem prevozu potnikov in prtljage (CIV), kot so določena v Dodatku A h Konvenciji o mednarodnem železniškem prometu (COTIF).

Člen 37

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 36 se na Komisijo prenese za obdobje petih let od 6. junija 2021. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastila iz člena 36 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 36, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta se ta rok lahko podaljša za dva meseca.

Člen 38

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 39

Poročilo

Do 7. junija 2026 Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju in o doseženih rezultatih te uredbe.

Poročilo bo temeljilo na informacijah, ki se zagotovijo na podlagi te uredbe. Poročilu se po potrebi priložijo ustrezni predlogi.

Člen 40

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 1371/2007 se razveljavi z učinkom od 7. junija 2023.

Sklicevanja na razveljavljeno uredbo se štejejo za sklicevanja na to uredbo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge IV.

Člen 41

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 7. junija 2023.

Člen 6(4) pa se uporablja od 7. junija 2025.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 29. aprila 2021

Za Evropski parlament
predsednik
D.M. SASSOLI

Za Svet
predsednik
A.P. ZACARIAS

PRILOGA I

IZVLEČEK IZ ENOTNIH PRAVIL ZA POGODBO O MEDNARODNEM ŽELEZNIŠKEM PREVOZU
POTNIKOV IN PRTLJAGE (CIV)

Dodatek A h Konvenciji o mednarodnem železniškem prometu (COTIF) z dne 9. maja 1980, kakor je bila spremenjena s Protokolom o spremembi Konvencije o mednarodnem železniškem prometu z dne 3. junija 1999

I. DEL

SPLOŠNE DOLOČBE

3. člen

Opredelitev pojmov

V teh enotnih pravilih izraz:

- (a) „prevoznik“ pomeni pogodbenega prevoznika, s katerim je potnik sklenil prevozno pogodbo v skladu s temi enotnimi pravili, ali pa zaporednega prevoznika, ki je odgovoren na podlagi te pogodbe;
- (b) „nadomestni prevoznik“ pomeni prevoznika, ki ni sklenil prevozne pogodbe s potnikom, vendar ga je prevoznik iz točke a) v celoti ali delno pooblastil za izvedbo železniškega prevoza;
- (c) „splošni prevozni pogoji“ pomeni pogoje prevoznikov, ki so kot splošni pogoji poslovanja ali tarife zakonito veljavni v vsaki državi članici in s sklenitvijo prevozne pogodbe postanejo njen sestavni del;
- (d) „vozilo“ pomeni motorno vozilo ali priklopnik, ki se prevaža skupaj s potnikom.

II. DEL

SKLENITEV IN IZVAJANJE PREVOZNE POGODBE

6. člen

Prevozna pogodba

1. S prevozno pogodbo se prevoznik zaveže, da bo potnike in po potrebi tudi prtljago in vozila prepeljal do namembne postaje, kjer bo izročil prtljago in vozila.
2. Prevozna pogodba mora biti potrjena z eno ali več vozovnicami, ki se izdajo potniku. Ne glede na 9. člen pa to, da je potnik nima, da je nepravilno izdana ali da jo je izgubil, ne vpliva niti na obstoj niti na veljavnost pogodbe, za katero ostanejo veljavna ta enotna pravila.
3. Dokler se ne dokaže nasprotno, se vozovnica uporablja kot dokazilo o sklenitvi in vsebini prevozne pogodbe.

7. člen

Vozovnica

1. Splošni prevozni pogoji določajo obliko, vsebino vozovnic, jezik in pisavo, ki ju je treba uporabiti pri tiskanju in izpolnjevanju vozovnic.
2. Na vozovnico je treba vnesti vsaj:
 - (a) ime prevoznika ali prevoznikov;
 - (b) izjavo, da tudi pri drugačnem dogovoru prevoz urejajo ta enotna pravila; v ta namen se lahko uporabi kratica CIV;
 - (c) kakršno koli drugo izjavo, potrebno kot dokazilo o sklenitvi in vsebini prevozne pogodbe, ki omogoča potniku uveljavljati pravice iz te pogodbe.
3. Ob prevzemu vozovnice se mora potnik prepričati, ali je bila izdana v skladu z njegovimi navodili.

4. Vozovnica je prenosljiva, če se ne glasi na določeno ime in se potovanje še ni začelo.
5. Vozovnica se lahko izda tudi v obliki elektronskega podatkovnega zapisa, ki ga je mogoče spremeniti v obliko čitljivega zapisa. Postopki, ki se uporabljajo za zapisovanje in obdelavo podatkov, morajo biti funkcionalno enakovredni, zlasti glede dokazne vrednosti vozovnice.

8. člen

Plačilo in vračilo prevoznine

1. Če se potnik in prevoznik ne dogovorita drugače, se prevoznina plača vnaprej.
2. Splošni prevozni pogoji določajo, pod katerimi pogoji se prevoznina vrne.

9. člen

Pravica do prevoza. Izključitev iz prevoza

1. Vse od začetka potovanja mora imeti potnik pri sebi veljavno vozovnico, ki jo mora ob kontroli vozovnic tudi pokazati. Splošni prevozni pogoji lahko določajo:
 - (a) da mora potnik, ki ne pokaže veljavne vozovnice, poleg prevoznine plačati še dodatek;
 - (b) da je mogoče od potnika, ki odkloni takojšnje plačilo prevoznine ali dodatka, zahtevati, da prekine potovanje;
 - (c) ali in pod katerimi pogoji se potniku vrne plačani dodatek.
2. Splošni prevozni pogoji lahko določajo, da je mogoče potnike, ki:
 - (a) ogrožajo varnost in red med vožnjo oziroma ogrožajo varnost drugih potnikov;
 - (b) na nedopusten način nadlegujejo druge potnike;

pred začetkom potovanja ali med samim potovanjem izključiti iz potovanja in da take osebe niso upravičene do vračila prevoznine in prevoznine za prtljago.

10. člen

Upoštevanje predpisov upravnih organov

Potnik mora upoštevati carinske predpise in druge predpise upravnih organov.

11. člen

Odpoved in zamujanje vlaka. Zamujena zveza

Če je bil vlak odpovedan ali če mu ni uspelo ujeti zveze za nadaljevanje potovanja, mora prevoznik to vpisati na vozovnico.

III. DEL

PREVOZ ROČNE PRTLJAGE, ŽIVALI, PRTLJAGE IN VOZIL

I. POGLAVJE

Skupne določbe

12. člen

Dovoljeni predmeti in živali

1. V skladu s splošnimi prevoznimi pogoji lahko potnik vzame s seboj na potovanje ročno prtljago in žive živali. Poleg tega lahko potnik vzame s seboj tudi nerodne kose prtljage v skladu s posebnimi določbami splošnih prevoznih pogojev. Predmetov in živali, ki bi lahko motili ali vznemirjali druge potnike ali povzročili škodo, potnik ne sme vzeti s seboj.
2. Potnik lahko predmete in živali v skladu s splošnimi prevoznimi pogoji odda kot prtljago.

3. Prevoznik lahko dovoli prevoz vozil skupaj s potniki v skladu s posebnimi določbami splošnih prevoznih pogojev.
4. Prevoz nevarnega blaga kot ročne prtljage in prtljage ter v vozilih, ki se v skladu s tem delom prevažajo po železnici, ali na njih, je dovoljen samo v skladu s Pravilnikom o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID).

13. člen

Preverjanje

1. Če prevoznik utemeljeno domneva, da se prevozni pogoji ne upoštevajo, ima pravico pregledati, ali predmeti (ročna prtljaga, prtljaga, vozila in nanje naložen tovor) in živali, ki se prevažajo, izpolnjujejo prevozne pogoje, razen če tega preverjanja ne prepovedujejo zakoni in predpisi države, v kateri naj bi bilo opravljeno. Potnika je treba povabiti, naj bo navzoč pri preverjanju. Če potnika pri tem preverjanju ni ali ni mogoče stopiti v stik z njim, mora prevoznik poskrbeti, da sta navzoči dve neodvisni priči.
2. Če se ugotovi, da prevozni pogoji niso bili upoštevani, lahko prevoznik zahteva od potnika, da plača stroške preverjanja.

14. člen

Upoštevanje predpisov upravnih organov

Potnik mora upoštevati carinske predpise in predpise drugih upravnih organov, če s seboj prevažata predmete (ročna prtljaga, prtljaga, vozila skupaj s tovorom) ali živali. Potnik mora biti navzoč pri pregledu teh predmetov, razen če zakonodaja in predpisi posamezne države ne določajo drugače.

II. POGLAVJE

Ročna prtljaga in živali

15. člen

Nadzor ročne prtljage in živali

Potnik mora sam nadzorovati ročno prtljago in živali, ki jih ima s seboj.

III. POGLAVJE

Prtljaga

16. člen

Oddaja prtljage

1. Pogodbene obveznosti v zvezi s prevozom prtljage je treba potrditi s prtljažnico, ki jo je treba izročiti potniku.
2. Če prtljažnice ni, je nepravilno izdana ali jo je potnik izgubil, ne glede na 22. člen to ne vpliva niti na obstoj niti veljavnost dogovorov o prevozu prtljage, za katere še vedno veljajo ta enotna pravila.
3. Dokler se ne dokaže nasprotno, se prtljažnica uporablja kot dokazilo o oddaji prtljage in pogojih njenega prevoza.
4. Dokler se ne dokaže nasprotno, se predpostavlja, da je bila prtljaga, ko jo je prevoznik prevzel, po zunanjem videzu v dobrem stanju in da sta število in masa kosov prtljage ustrezala podatkom na prtljažnici.

17. člen

Prtljažnica

1. Splošni prevozni pogoji določajo obliko in vsebino prtljažnice ter tudi jezik in pisavo, ki ju je treba uporabiti pri njenem tiskanju in izpolnjevanju. Pri tem smiselno velja peti odstavek 7. člena.

2. Na prtljažnici je treba navesti vsaj:
 - (a) ime prevoznika ali prevoznikov;
 - (b) izjavo, da tudi pri drugačnem dogovoru prevoz urejajo ta enotna pravila; v ta namen se lahko uporabi kratica CIV;
 - (c) kakršno koli drugo izjavo, ki se lahko uporablja kot dokazilo pogodbenih obveznosti pri prevozu prtljage in potniku omogoča uveljavljati pravice iz prevozne pogodbe.
3. Ob prevzemu prtljažnice se mora potnik prepričati, da je bila izdana v skladu z njegovimi navodili.

18. člen

Odprava in prevoz

1. Če splošni prevozni pogoji določajo izjemo, se prtljaga odpravi samo ob predložitvi vozovnice, veljavne vsaj do namembne postaje. Sicer se prtljaga odpravi v skladu s predpisi, veljavnimi v kraju oddaje prtljage.
2. Če splošni prevozni pogoji dopuščajo, da se lahko prtljaga, namenjena prevozu, sprejme brez predložitve vozovnice, veljajo za prtljago določila teh enotnih pravil o pravicah in obveznostih potnikov smiselno tudi za pošiljatelja prtljage.
3. Prevoznik lahko prevaža prtljago z drugim vlakom, drugim prevoznim sredstvom ali po drugi prevozni poti, kot jo uporablja potnik.

19. člen

Plačilo prevoznine

Če se potnik in prevoznik ne dogovorita drugače, se prevoznina za prtljago plača pri oddaji.

20. člen

Označevanje prtljage

Potnik mora na vsak kos prtljage na vidno mesto čitljivo in dovolj trajno napisati:

- (a) svoje ime in naslov;
- (b) namembni kraj.

21. člen

Pravica do razpolaganja s prtljago

1. Če okoliščine dopuščajo in to ne nasprotuje carinskim predpisom ali drugim predpisom upravnih organov, lahko potnik zahteva, da se mu ročna prtljaga vrne na kraju oddaje prtljage v zameno za vrnitev prtljažnice, in če tako zahtevajo splošni prevozni pogoji, tudi ob predložitvi vozovnice.
2. Splošni prevozni pogoji lahko vsebujejo tudi druge določbe o pravici do razpolaganja s prtljago, še posebej spremembo namembnega kraja in s tem povezanih stroškov, ki jih krije potnik.

22. člen

Izročitev

1. Prtljaga se izroči v zameno za vrnjeno prtljažnico in plačilo morebitnih stroškov, povezanih s pošiljko.

Prevoznik ima pravico, ne pa tudi dolžnost, da preveri, ali je imetnik prtljažnice upravičen do prejema prtljage.

2. Enakovredno izročitvi prtljage imetniku prtljažnice je, če se v skladu s predpisi, veljavnimi v namembnem kraju:
 - (a) preda prtljaga carinski ali davčni upravi v njenih skladiščnih ali delovnih prostorih, če ti prostori niso pod nadzorom prevoznika;
 - (b) predajo žive živali kaki tretji osebi v varstvo.
3. Imetnik prtljažnice lahko v namembnem kraju zahteva izročitev prtljage, ko potečeta dogovorjeni čas in čas, ki je morda potreben za izvedbo nalog carine ali drugih upravnih organov.
4. Če se prtljažnica ne vrne, mora prevoznik izročiti prtljago samo osebi, ki dokaže, da je upravičena do nje; če je predloženi dokaz nezadosten, lahko prevoznik zahteva plačilo ustreznega jamstva.
5. Prtljaga se izroči v namembnem kraju, v katerega je bila poslana.
6. Imetnik prtljažnice, ki mu prtljaga ni bila izročena, lahko zahteva, da se na prtljažnico vpišeta datum in ura, ko je zahteval izročitev prtljage v skladu s tretjim odstavkom.
7. Oseba, ki je upravičena do prtljage, lahko zavrne prevzem prtljage, če prevoznik ne izpolni zahteve, naj v njeni prisotnosti pregleda prtljago, da bi ugotovil škodo, ki jo poskuša oseba, upravičena do prtljage, dokazati.
8. Izročitev prtljage sicer poteka v skladu s predpisi, ki veljajo v namembnem kraju.

IV. POGLAVJE

Vozila

23. člen

Prevozni pogoji

Posebne določbe o prevozu vozil, vsebovane v splošnih prevoznih pogojih, določajo zlasti pogoje za sprejem za prevoz, odpravo, nakladanje in prevoz, razkladanje in izročitev ter obveznosti potnika.

24. člen

Prevoznica

1. Pogodbene obveznosti pri prevozu vozil morajo biti potrjene s prevoznico, ki se izroči potniku. Ta prevoznica je lahko sestavni del potnikove vozovnice.
2. Posebne določbe o prevozu vozil, vsebovane v splošnih prevoznih pogojih, določajo obliko in vsebino prevoznice ter tudi jezik in pisavo, ki naj se uporabljata pri tiskanju in izpolnjevanju. Pri tem smiselno velja peti odstavek 7. člena.
3. V prevoznico je treba vnesti vsaj:
 - (a) ime prevoznika ali prevoznikov;
 - (b) izjavo, da tudi pri drugačnem dogovoru prevoz urejajo ta enotna pravila; v ta namen se lahko uporabi kratica CIV;
 - (c) kakršno koli drugo izjavo, potrebno kot dokazilo pogodbenih obveznosti pri prevozu vozil, ki omogoča potniku uveljavljati pravice iz prevozne pogodbe.
4. Ob prevzemu prevoznice se mora potnik prepričati, da je bila izdana v skladu z njegovimi navodili.

25. člen

Druge veljavne določbe

Ob upoštevanju določb tega poglavja za vozila veljajo določbe III. poglavja o prevozu prtljage.

IV. DEL

ODGOVORNOST PREVOZNIKA

I. POGLAVJE

Odgovornost za smrt ali poškodbo potnikov

26. člen

Podlaga za odgovornost

1. Prevoznik je odgovoren za škodo, nastalo zaradi smrti, telesne poškodbe ali druge telesne ali duševne okvare zdravja potnika, ki jo je povzročila nesreča v železniškem prometu med potnikovim zadrževanjem v železniških vagonih ali pri vstopanju vanje ali izstopanju iz njih, ne glede na to, katera železniška infrastruktura se pri tem uporablja.

2. Prevoznik je te odgovornosti oproščen:

(a) če so nesrečo povzročile okoliščine, ki niso povezane z železniškim prometom, in se jim prevoznik kljub varnostnim ukrepom, ki jih zahtevajo posebne okoliščine tega primera, ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti;

(b) če je za nesrečo kriv potnik sam;

(c) če se je nesreča zgodila zaradi ravnanja tretje osebe, ki se mu prevoznik kljub okoliščinam, ustreznim varnostnim ukrepom ni mogel izogniti, njegovih posledic pa ni mogel preprečiti; kot tretjo osebo ne štejemo kakega drugega podjetja, ki uporablja isto železniško infrastrukturo; ta določba ne vpliva na pravico do povrnitve stroškov.

3. Če se je nesreča zgodila zaradi ravnanja tretje osebe, prevoznik pa v skladu s točko (c) drugega odstavka kljub temu ni popolnoma oproščen svoje odgovornosti, je polno odgovoren v okviru omejitev, določenih s temi enotnimi pravili, kar pa ne vpliva na njegovo pravico do povrnitve stroškov v odnosu do tretje osebe.

4. Ta enotna pravila ne vplivajo na morebitno odgovornost prevoznika v primerih, ki niso predvideni v prvem odstavku.

5. Če prevoz, ki ga ureja ena sama prevozna pogodba, drug za drugim opravlja več prevoznikov, je pri smrti ali poškodbi potnikov odgovoren tisti prevoznik, ki ga prevozna pogodba določa za izvedbo tiste prevozne storitve, pri kateri se je zgodila nesreča. Če te prevozne storitve ni opravljal sam prevoznik, ampak drug nadomestni prevoznik, sta oba solidarno odgovorna v skladu s temi enotnimi pravili.

27. člen

Odškodnina pri smrti

1. Pri smrti potnika odškodnina vključuje:

(a) vse nujne stroške, ki nastanejo zaradi smrti, še posebej stroške prevoza posmrtnih ostankov in stroške pogreba;

(b) če smrt ne nastopi takoj, tudi odškodnino, določeno v 28. členu.

2. Če so zaradi smrti potnika osebe, ki jih je po zakonu imel dolžnost vzdrževati ali pa bi jih v prihodnosti moral začeti vzdrževati, izgubile skrbnika, je treba tudi za to izgubo plačati odškodnino. Pravico do odškodnine za osebe, ki jih je potnik vzdrževal, ne da bi bila to njegova zakonska dolžnost, določa notranja zakonodaja.

28. člen

Odškodnina pri telesni poškodbi

Pri telesni poškodbi ali drugi telesni ali duševni okvari zdravja potnika odškodnina vključuje:

- (a) vse nujne stroške, še posebej stroške zdravljenja in nege ter prevoza;
- (b) nadomestilo za popolno ali delno nesposobnost za delo ali zaradi povečanja potreb.

29. člen

Odškodnina za drugo osebno škodo

Ali in v kolikšnem obsegu mora prevoznik plačati odškodnino tudi za tisto osebno škodo, ki ni navedena v 27. in 28. členu, določa notranja zakonodaja.

30. člen

Oblika in znesek odškodnine pri smrti ali poškodbi

1. Odškodnina iz drugega odstavka 27. člena in iz točke (b) 28. člena se dodeli v enkratnem znesku. Če notranja zakonodaja dopušča dodelitev rente, se odškodnina plačuje kot renta, če to zahteva poškodovani potnik ali upravičenci iz drugega odstavka 27. člena.
2. Višina odškodnine, ki se dodeli po prvem odstavku, se določa v skladu z notranjo zakonodajo. Pri izvajanju teh notnih pravil za vsakega potnika velja zgornja meja, ki znaša 175 000 obračunskih enot kot enkratni znesek ali temu znesku ustrezna letna renta, če notranja zakonodaja določa zgornjo mejo, ki je nižja od te.

31. člen

Drugi načini prevoza

1. Ob upoštevanju drugega odstavka se določbe o odgovornosti prevoznika pri smrti in poškodbi potnikov ne nanašajo na škodo, ki nastane med prevozom, ki v skladu s prevozno pogodbo ne poteka po železnici.
2. Toda če se železniški vagoni prevažajo na trajektu, je treba določbe o odgovornosti pri smrti in poškodbi potnikov uporabljati za škodo, omenjeno v prvem odstavku 26. člena in prvem odstavku 33. člena, ki jo ima potnik pri nesreči v železniškem prometu med svojim zadrževanjem v teh vagonih, vstopanjem vanje ali izstopanjem iz njih.
3. Kadar se zaradi izjemnih okoliščin železniški promet začasno prekine in se potniki prevažajo z drugim prevoznim sredstvom, je prevoznik odgovoren v skladu s temi notnimi pravili.

II. POGLAVJE

Odgovornost pri kršenju voznega reda

32. člen

Odgovornost pri odpovedi, zamudi vlakov in zamujenih zvezah

1. Prevoznik je potniku odgovoren za škodo, ki nastane, če zaradi odpovedi vlaka, njegove zamude ali zamujene zveze ne more nadaljevati vožnje istega dne oziroma zaradi nastalih okoliščin nadaljevanja vožnje istega dne od njega ni mogoče pričakovati. Odškodnina pokriva razumno visoke stroške, ki jih ima potnik s prenočitvijo in obvestitvijo oseb, ki ga čakajo.
2. Prevoznik je oproščen te odgovornosti, kadar je mogoče odpoved, zamudo vlaka ali zamujeno zvezo pripisati enemu od teh razlogov:
 - (a) okoliščinam, ki niso povezane z železniškim prometom in se jim prevoznik kljub ustreznim varnostnim ukrepom ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti;

- (b) krivdo potnika ali
- (c) ravnanju tretje osebe, ki se mu prevoznik kljub ustreznim varnostnim ukrepom ni mogel izogniti in posledic katerega ni mogel preprečiti; pri tem drugega podjetja, ki uporablja isto železniško infrastrukturo, ne štejemo za tretjo osebo; ta določba ne vpliva na pravico do povrnitve stroškov.
3. Notranje pravo določa, ali in v kateri višini mora prevoznik plačati odškodnino za tiste vrste škode, ki niso določene v prvem odstavku. Ta določba ne vpliva na veljavnost 44. člena.

III. POGLAVJE

Odgovornost za ročno prtljago, živali, prtljago in vozila

1. oddelek

Ročna prtljaga in živali

33. člen

Odgovornost

1. Pri smrti ali poškodbi potnika je prevoznik odgovoren tudi za škodo, ki je posledica popolne ali delne izgube ali poškodovanja predmetov, ki jih potnik nosi na sebi ali kot ročno prtljago s seboj; to velja tudi za živali, ki jih ima potnik s seboj. Pri tem smiselno velja 26. člen.
2. Sicer pa je za škodo, nastalo zaradi popolne ali delne izgube ali poškodovanja predmetov, ročne prtljage ali živali, katerih nadzor je v skladu s 15. členom naloga samega potnika, prevoznik odgovoren samo, če ta škoda nastane po prevoznikovi krivdi. V tem primeru ne veljajo drugi členi IV. dela, razen 51. člena, in VI. dela.

34. člen

Omejitev odškodnine pri izgubi ali poškodovanju predmetov

Če je prevoznik odgovoren po prvem odstavku 33. člena, mora plačati odškodnino v znesku največ 1 400 obračunskih enot za vsakega potnika.

35. člen

Izključitev odgovornosti

Prevoznik ni odgovoren za škodo, ki nastane zato, ker potnik ne izpolnjuje svojih obveznosti v skladu s carinskimi predpisi ali predpisi drugih upravnih organov.

2. oddelek

Prtljaga

36. člen

Podlaga za odgovornost

1. Prevoznik je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi popolne ali delne izgube ali poškodovanja prtljage od trenutka, ko jo prevoznik prevzame, in do trenutka, ko jo izroči, kot tudi zaradi prepozne izročitve.
2. Prevoznik je te odgovornosti oproščen, če je izguba, poškodba ali zamuda pri izročitvi nastala po krivdi potnika ali potnikovem naročilu, za katero pa prevoznik ni kriv, ali zaradi posebnih pomanjkljivosti same prtljage ali zaradi okoliščin, ki se jim prevoznik ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti.
3. Prevoznik je te odgovornosti oproščen, če je izguba ali poškodba nastala zaradi posebnih tveganj, povezanih z enim ali več naštetih dejstev:
- (a) odsotnost ali neustreznost embalaže;
 - (b) posebne lastnosti prtljage;
 - (c) kot prtljaga so bili oddani predmeti, ki se ne smejo prevažati.

*37. člen***Dokazno breme**

1. Prevoznik je tisti, ki mora dokazati, da je izguba, poškodba ali prepozna izročitev posledica enega od dejstev, navedenih v drugem odstavku 36. člena.
2. Če prevoznik ugotovi, da bi lahko glede na konkretne okoliščine izguba ali poškodba nastala zaradi posebnih tveganj iz tretjega odstavka 36. člena, se domneva, da je škoda nastala prav zaradi njih. Upravičenec pa ima pravico dokazati, da škoda ni v celoti ali delno nastala zaradi enega od teh tveganj.

*38. člen***Zaporedni prevozniki**

Če prevoz, ki ga ureja ena sama pogodba, opravlja več zaporednih prevoznikov, potem vsak od teh prevoznikov s tem, da prevzame prtljago s prtljažnico ali vozilo s prevoznico, glede prevoza prtljage ali vozil postane pogodbeni stranka prevozne pogodbe v skladu z določili prtljažnice ali prevoznice in prevzame obveznosti, ki iz tega izhajajo. V tem primeru je vsak prevoznik odgovoren za izvedbo prevoza na celotni poti do izročitve.

*39. člen***Nadomestni prevoznik**

1. Če prevoznik v celoti ali delno zaupa izvedbo prevoza nadomestnemu prevozniku, ne glede na to, ali ima na podlagi prevozne pogodbe do tega pravico ali ne, ostane prevoznik kljub temu odgovoren za celoten prevoz.
2. Vse določbe teh enotnih pravil, ki urejajo odgovornost prevoznika, veljajo tudi za odgovornost nadomestnega prevoznika za prevoz, ki ga ta opravi. 48. in 52. člen se uporabljata, če je vložena tožba proti uslužbencem in drugim osebam, katerih storitve uporablja nadomestni prevoznik za opravljanje prevoza.
3. Kateri koli poseben dogovor, s katerim prevoznik prevzema obveznosti, ki mu jih ne nalagajo ta enotna pravila, ali se odpove pravicam, ki jih ima po njih, se nanaša na nadomestnega prevoznika samo, če na to izrecno pristane v pisni obliki. Ne glede na to, ali nadomestni prevoznik tako strinjanje izrazi ali ne, za prevoznika še naprej veljajo iz takega posebnega dogovora izhajajoče obveznosti ali odpovedi pravicam.
4. Če sta prevoznik in njegov nadomestni prevoznik odgovorna in v obsegu, v katerem sta odgovorna, sta odgovorna solidarno.
5. Skupen znesek odškodnine, ki jo morajo plačati prevoznik, nadomestni prevoznik in njuni uslužbenci ter druge osebe, katerih storitve uporablja za opravljanje prevoza, ne presega najvišjih dopustnih zneskov, določenih v teh enotnih pravilih.
6. Ta člen ne vpliva na pravice do povrnitve stroškov med prevoznikom in nadomestnim prevoznikom.

*40. člen***Domneva o izgubi**

1. Upravičenec lahko sklepa, da je določen kos prtljage izgubljen, ne da bi mu bilo treba to še dodatno dokazovati, če mu ni bil izročen ali dan na razpolago v 14 dneh po tem, ko je bila zahtevana njegova izročitev v skladu s tretjim odstavkom 22. člena.
2. Če se kos prtljage, ki je že veljal za izgubljenega, najde v enem letu po vložitvi zahteve za izročitev, mora prevoznik o tem obvestiti upravičenca, če pozna njegov naslov ali ga lahko ugotovi.

3. V 30 dneh po prejemu obvestila, omenjenega v drugem odstavku, lahko upravičenec zahteva, da mu izročijo ta kos prtljage. V tem primeru mora sam plačati stroške prevoza zanj od kraja oddaje do kraja izročitve in vrniti odškodnino, ki jo je prejel, morda z odbitkom zneska stroškov, vsebovanega v odškodnini. Vseeno pa obdrži pravico do odškodnine za zamudo pri izročitvi prtljage, ki jo določa 43. člen.

4. Če najdenega kosa prtljage potnik ne zahteva v roku, določenem v tretjem odstavku, ali če se najde več kot eno leto po vložitvi zahteve po njegovi izročitvi, prevoznik z njim razpolaga v skladu z zakoni in predpisi, ki veljajo v kraju, v katerem je ta kos prtljage.

41. člen

Odškodnina pri izgubi prtljage

1. Pri popolni ali delni izgubi prtljage je dolžnost prevoznika plačati samo te zneske:
 - (a) če je višina škode ugotovljena, plača odškodnino v tej višini, ki pa ne sme presegati 80 obračunskih enot za vsak manjkajoči kilogram bruto mase ali 1 200 obračunskih enot za vsak kos prtljage;
 - (b) če višina škode ni ugotovljena, plača povprečno odškodnino 20 obračunskih enot za vsak manjkajoči kilogram bruto mase ali 300 obračunskih enot za vsak kos prtljage.

Vrsta odškodnine (glede na maso ali število kosov prtljage) je določena v splošnih prevoznih pogojih.

2. Poleg tega mora prevoznik vrniti prevoznino za prtljago in druge zneske, plačane v zvezi s prevozom izgubljenega kosa prtljage, in tudi že plačane carine in trošarine.

42. člen

Odškodnina pri poškodbi prtljage

1. Če se prtljaga poškoduje, prevoznik plača samo odškodnino, ki ustreza zmanjšanju vrednosti prtljage.
2. Odškodnina ne presega:
 - (a) zneska, ki bi ga bilo treba plačati pri popolni izgubi, če je bila zaradi poškodbe vsa prtljaga razvrednotena;
 - (b) zneska, ki bi ga bilo treba plačati pri popolni izgubi razvrednotenega dela prtljage, če je bil zaradi poškodbe samo del prtljage razvrednoten.

43. člen

Odškodnina zaradi zamude pri izročitvi

1. Zaradi zamude pri izročitvi prtljage mora prevoznik, potem ko je bila vložena zahteva za izročitev, za vsako začeto obdobje 24 ur, vendar pa največ za 14 dni, plačati:
 - (a) če upravičenec dokaže, da je kot posledica nastala škoda, lahko tudi poškodba, plača odškodnino, enakovredno znesku nastale škode, vendar največ 0,80 obračunske enote za vsak kilogram bruto mase prtljage ali 14 obračunskih enot za vsak kos z zamudo izročene prtljage;
 - (b) če upravičenec ne dokaže, da je kot posledica nastala škoda, plača povprečno odškodnino 0,14 obračunske enote za vsak kilogram bruto mase ali 2,80 obračunske enote za vsak kos z zamudo izročene prtljage.

Načini nadomestila za kilogram ali kos prtljage se določijo s splošnimi prevoznimi pogoji.

2. Pri popolni izgubi prtljage ni treba poleg odškodnine, določene v 41. členu, plačati še odškodnine iz prvega odstavka.

3. Pri delni izgubi prtljage se odškodnina, določena v prvem odstavku, plača za tisti del prtljage, ki ni izgubljen.
4. Pri poškodbi prtljage, ki ni posledica zamude pri izročitvi, se odškodnina, določena v prvem odstavku, če je to smiselno, plača poleg odškodnine, določene v 42. členu.
5. V nobenem primeru pa ne sme vsota odškodnine iz prvega odstavka in odškodnine iz 41. in 42. člena presežati odškodnine, ki bi jo bilo treba plačati pri popolni izgubi prtljage.

3. oddelek

Vozila

44. člen

Odškodnina za zamudo

1. Če pri nakladanju vozila nastane zamuda zaradi okoliščin, za katere je odgovoren prevoznik, ali če nastane zamuda pri izročitvi vozila, mora prevoznik, če upravičenec dokaže, da je zaradi tega nastala škoda, plačati odškodnino, katere višina ne presega prevoznine.
2. Če pri nakladanju nastane zamuda zaradi okoliščin, za katere je odgovoren prevoznik, in zato upravičenec odstopi od prevozne pogodbe, se mu vrne prevoznina. Poleg tega lahko upravičenec, če dokaže, da je kot posledica zamude nastala škoda, zahteva odškodnino, ki ne presega prevoznine.

45. člen

Odškodnina za izgubo

Pri popolni ali delni izgubi vozila se odškodnina, ki jo je treba plačati upravičencu za dokazano škodo, določi na podlagi trenutne vrednosti vozila. Ne sme presežati 8 000 obračunskih enot. Naložen ali nenaložen priklopnik se šteje kot ločeno vozilo.

46. člen

Odgovornost za druge predmete

1. Pri predmetih, ki so spravljani v samem vozilu ali avtomobilski kovček (npr. prtljažniki ali prtljažniki za smuči), je prevoznik odgovoren samo za škodo, za katero je dejansko kriv. Skupna odškodnina ne sme presežati 1 400 obračunskih enot.
2. Za predmete, nameščene na zunanji strani vozila, tudi v kovčkih iz prvega odstavka, je prevoznik odgovoren samo, če se dokaže, da je škoda nastala zaradi prevoznikovega dejanja ali opustitve, storjene z namenom povzročitve take škode, ali pa iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala.

47. člen

Druge veljavne določbe

Ob upoštevanju določb tega oddelka veljajo za vozila določbe 2. oddelka o odgovornosti za prtljago.

IV. POGLAVJE

Skupne določbe

48. člen

Izguba pravice do omejitve odgovornosti

Omejitve odgovornosti, določene v teh enotnih pravilih, in določbe notranje zakonodaje, ki omejujejo odškodnino na določeni znesek, se ne uporabljajo, če se dokaže, da je škoda posledica prevoznikovega dejanja ali opustitve, storjene z namenom povzročitve take škode ali pa iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala.

49. člen

Preračunavanje in obresti

1. Če je treba pri izračunavanju odškodnine preračunati zneske, izražene v tuji valuti, se preračunajo po tečaju, ki velja na dan in v kraju plačila odškodnine.
2. Upravičenec lahko na podlagi dolžne odškodnine zahteva 5-odstotne letne obresti, ki začnejo teči na dan vložitve zahtevka iz 55. člena, če pa zahtevka ni bil vložen, na dan, ko se začne sodni postopek.
3. Za odškodnine iz 27. in 28. člena pa začnejo obresti teči šele na dan, ko se pojavijo okoliščine, odločilne za določitev višine odškodnine, če je ta dan po dnevu vložitve pritožbe ali tožbe.
4. Za prtljago je mogoče zahtevati plačilo obresti samo, če odškodnina presega 16 obračunskih enot za prtljažnico.
5. Če upravičenec za prtljago v za to določenem primernem roku prevozniku ne pošlje dokaznih dokumentov, potrebnih za dokončno obravnavo zahtevka, obresti ne tečejo od poteka tega roka do dejanske predložitve dokaznih dokumentov.

50. člen

Odgovornost pri jedrskih nesrečah

Prevoznik je oproščen odgovornosti, ki jo ima po enotnih pravilih, če je škodo povzročila jedrska nesreča in če je zanj po zakonih in predpisih države o odgovornosti na področju jedrske energije za to škodo odgovoren upravljavec jedrske naprave ali njemu enakovredna oseba.

51. člen

Osebe, za katere je odgovoren prevoznik

Prevoznik je odgovoren za svoje uslužbence in druge osebe, katerih storitve uporablja pri izvedbi prevoza, kadar uslužbenci in druge osebe delujejo v okviru svojih nalog. Upravljalci železniške infrastrukture, po kateri se odvija prevoz, se štejejo za osebe, katerih storitve prevoznik uporablja za opravljanje prevoza.

52. člen

Druge tožbe

1. V vseh primerih, za katere veljajo ta enotna pravila, se lahko vsaka odškodninska tožba, ne glede na to, na kateri pravni podlagi temelji, vložijo proti prevozniku samo v skladu s pogoji in omejitvami teh enotnih pravil.
2. To velja tudi za tožbe proti uslužbencem in drugim osebam, za katere je prevoznik odgovoren na podlagi 51. člena.

V. DEL

ODGOVORNOST POTNIKA

53. člen

Posebna načela za odgovornost

Potnik je odgovoren prevozniku za vsako škodo,

(a) ki nastane zato, ker ni izpolnil svojih obveznosti iz:

1. 10., 14. in 20. člena;

2. posebnih določb o prevozu vozil, vsebovanih v splošnih prevoznih pogojih, ali

3. Pravilnika o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID) ali

(b) ki jo povzročijo predmeti ali živali, ki jih ima s seboj;

razen če ne dokaže, da je škoda nastala zaradi okoliščin, ki se jim kljub skrbnosti, ki se zahteva od vestnega potnika, ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti. Ta določba ne spreminja odgovornosti prevoznika, kot jih določata 26. člen in prvi odstavek 33. člena.

VI. DEL

UVELJAVLJANJE PRAVIC

54. člen

Ugotavljanje delne izgube ali poškodbe

1. Če prevoznik odkrije delno izgubo ali poškodbo predmeta (prtljage, vozila), za katerega prevoz je odgovoren, ali domneva, da je prišlo do take delne izgube ali poškodbe, ali če upravičenec trdi, da je do nje prišlo, mora prevoznik takoj, in če je mogoče, v navzočnosti upravičenca sestaviti zapisnik o dejanskem stanju, v katerem za vsako vrsto škode navede stanje predmeta, in če je mogoče, obseg in vzrok škode in čas njenega nastanka.

2. Izvod tega zapisnika o dejanskem stanju je treba brezplačno izročiti upravičencu.

3. Če upravičenec ne prizna ugotovitev iz zapisnika o dejanskem stanju, lahko zahteva, da stanje prtljage ali vozila in vzrok za škodo ter njen znesek določi izvedenec, ki ga imenujeta pogodbeni stranki prevozne pogodbe ali sodišče. Ta postopek se izvede po zakonih in predpisih države, v kateri to določanje poteka.

55. člen

Zahtevki

1. Zahtevke v zvezi z odgovornostjo prevoznika pri smrti ali poškodbi potnikov je treba v pisni obliki poslati prevozniku, proti kateremu je mogoče uveljavljati zahtevke na sodišču. Pri prevozu, ki ga obravnava ena sama pogodba in ga zaporedno opravi več prevoznikov, se lahko zahtevki naslovijo na prvega ali zadnjega prevoznika in tudi na prevoznika, ki ima v državi potnikovega stalnega ali običajnega prebivališča svoj sedež podjetja ali podružnico ali zastopstvo, ki je sklenilo prevozno pogodbo.

2. Drugi zahtevki iz prevozne pogodbe se pošljejo v pisni obliki prevozniku iz drugega in tretjega odstavka 56. člena.

3. Dokazne dokumente, ki jih želi upravičenec priložiti k zahtevku, je treba priložiti kot izvornik ali kopijo, ki mora biti, če prevoznik tako zahteva, ustrezno overjena. Pri obravnavi zahtevka lahko prevoznik zahteva predložitev vozovnice, prtljažnice ali prevoznice.

56. člen

Prevozniki, proti katerim je mogoče sodno uveljavljati zahtevke

1. Odškodninski zahtevki na podlagi odgovornosti prevoznika pri smrti in poškodbi potnikov se lahko uveljavljajo samo proti prevozniku, ki je odgovoren po petem odstavku 26. člena.

2. Ob upoštevanju četrtega odstavka se lahko drugi zahtevki potnikov na podlagi prevozne pogodbe uveljavljajo samo proti prvemu, zadnjemu ali tistemu prevozniku, ki je opravljal tisti del prevoza, med katerim se je pojavilo dejstvo, s katerim se utemeljuje zahtevke.

3. Če je pri prevozu, ki ga zaporedno opravlja več prevoznikov, prevoznik, katerega dolžnost je tovor izročiti, z lastnim privoljenjem vpisan v prtljažnico ali prevoznico, se lahko zahtevki iz drugega odstavka proti njemu sodno uveljavljajo tudi, če ni prejel prtljage ali ni prevzel vozila.

4. Zahtevki za vračilo zneskov, ki so bili vplačani na podlagi prevozne pogodbe, se lahko sodno uveljavljajo proti prevozniku, ki je plačilo prejel, ali proti prevozniku, v imenu katerega je bilo plačilo prejeto.

5. Z vložitvijo nasprotnega zahtevka ali ugovora se lahko zahtevki uveljavljajo tudi proti prevozniku, ki ni naveden med prevozniki v drugem in četrtem odstavku, če sodni zahtevek temelji na isti prevozni pogodbi.
6. Kadar se ta enotna pravila nanašajo na nadomestnega prevoznika, se lahko zahtevki sodno uveljavljajo tudi proti njemu.
7. Če lahko tožnik izbira med več prevozniki, izgubi to pravico do izbire takrat, ko vloži tožbo proti enemu od teh prevoznikov; to velja tudi, če lahko tožnik izbira med enim ali več prevozniki in nadomestnim prevoznikom.

58. člen

Prenehanje pravice do zahtevka pri smrti ali poškodbi

1. Vse pravice upravičenca na podlagi odgovornosti prevoznika pri smrti ali poškodbi potnikov potečejo, če upravičenec enega od prevoznikov, pri katerem je mogoče vložiti zahtevek v skladu s prvim odstavkom 55. člena, ne obvesti o potnikovi nesreči v 12 mesecih po datumu, ko je za škodo izvedel. Če upravičenec prevoznika o nesreči obvesti ustno, mu mora o tem izdati potrdilo.
2. Ta pravica pa ne preneha, če:
 - (a) upravičenec v roku, določenem v prvem odstavku, vloži zahtevek pri enem od prevoznikov, določenem v prvem odstavku 55. člena;
 - (b) prevoznik, ki je odgovoren za to, v roku, določenem v prvem odstavku, izve za nesrečo potnika na drug način;
 - (c) obvestilo o nesreči zaradi okoliščin, za katere upravičenec ni odgovoren, ni bilo poslano ali je bilo poslano z zamudo;
 - (d) upravičenec dokaže, da je do nesreče prišlo po krivdi prevoznika.

59. člen

Prenehanje pravice do zahtevka pri prevozu prtljage

1. Ko upravičenec prevzame prtljago, prenehajo vse pravice do zahtevka proti prevozniku iz prevozne pogodbe pri delni izgubi, poškodovanju prtljage ali zamudi pri izročitvi.
2. Ta pravica ne preneha:
 - (a) pri delni izgubi ali poškodbi, če:
 1. je bila ta izguba ali poškodba v skladu s 54. členom ugotovljena, preden je upravičenec prevzel prtljago;
 2. izključno po krivdi prevoznika ni bilo opravljeno ugotavljanje, ki bi moralo biti opravljeno v skladu s 54. členom;
 - (b) pri navzven neopazni škodi, ki jo upravičenec ugotovi šele po tem, ko prevzame prtljago, če:
 1. zahteva ugotavljanje iz 54. člena takoj, ko odkrije škodo, vendar najpozneje v treh dneh po prevzemu prtljage, in
 2. poleg tega dokaže, da je škoda nastala v času med dnevom, ko je prtljago prevzel prevoznik, in trenutkom izročitve;
 - (c) pri zamudi pri izročitvi, če upravičenec v 21 dneh uveljavlja svoje pravice proti enemu od prevoznikov, navedenih v tretjem odstavku 56. člena;
 - (d) če upravičenec dokaže, da je škoda nastala po krivdi prevoznika.

60. člen

Zastaranje

1. Pravica do zahtevka do odškodnine na podlagi odgovornosti prevoznika pri smrti ali poškodbi potnikov zastara:
 - (a) če jo uveljavlja potnik, v treh letih po dnevu nesreče;

(b) če jo uveljavljajo drugi upravičenci, v treh letih po dnevu potnikove smrti, vendar najpozneje v petih letih po dnevu nesreče.

2. Drugi zahtevki na podlagi prevozne pogodbe zastarajo v enem letu. Zahtevki na podlagi škode, ki je nastala zaradi dejanja ali opustitve, storjene bodisi z namenom tako škodo povzročiti ali pa iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala, zastarajo v dveh letih.

3. Zastaralni rok za zahtevke iz drugega odstavka začne teči:

(a) za odškodnino zaradi popolne izgube: štirinajsti dan po poteku roka, določenega v tretjem odstavku 22. člena;

(b) za odškodnino zaradi delne izgube, poškodovanja ali zamude pri izročitvi, od dneva izročitve;

(c) v vseh drugih primerih, povezanih s prevozom potnikov: od dneva, ko poteče veljavnost vozovnice.

Dan, na katerega začne teči zastaralni rok, v nobenem primeru ni vključen v rok.

4. Za zadržanje in prekinitev zastaralnega roka sicer velja notranja zakonodaja.

VII. DEL

MEDSEBOJNI ODNOSI PREVOZNIKOV

61. člen

Razdelitev prevoznine

1. Vsak prevoznik, ki je dobil plačano ali bi moral zahtevati plačilo prevoznine, mora prevoznikom, ki sodelujejo pri prevozu, plačati delež prevoznine, ki jim pripada. Načine plačila določijo prevozniki z medsebojnimi sporazumi.

2. Tretji odstavek 6. člena, tretji odstavek 16. člena in 25. člen veljajo tudi za odnose med zaporednimi prevozniki.

62. člen

Pravica do povrnitve stroškov

1. Če je prevoznik po teh enotnih pravilih plačal odškodnino, mu pripada pravica do povrnitve stroškov do prevoznikov, ki so sodelovali pri prevozu, po teh določbah:

(a) prevoznik, ki je povzročil škodo, je zanj odgovoren sam;

(b) če je škodo povzročilo več prevoznikov, je vsak odgovoren za škodo, ki jo je povzročil; če taka razmejitev odgovornosti ni mogoča, se plačilo odškodnine razdeli med prevoznike v skladu s točko (c);

(c) če ni mogoče dokazati, kdo od prevoznikov je povzročil škodo, se plačilo odškodnine porazdeli med vse prevoznike, razen med tiste, ki dokažejo, da niso povzročili škode; razdeli se v razmerju deležev prevoznine, ki pripadajo posameznim prevoznikom.

2. Če je eden od teh prevoznikov plačilno nesposoben, se delež, ki bi ga moral plačati, pa ga ni, razdeli med vse druge prevoznike, ki so sodelovali pri prevozu, in sicer v razmerju deležev prevoznine, ki jim pripadajo.

63. člen

Postopek za povrnitev stroškov

1. Prevoznik, proti kateremu se v skladu z 62. členom uveljavlja pravica do povrnitve stroškov, ne more spodbijati zakonitosti plačila odškodnine, ki jo je plačal prevoznik, ki uveljavlja pravico za povrnitev stroškov, če je sodišče odškodnino določilo po tem, ko je prevoznik na podlagi pravilno vročenega obvestila o sodnem postopku dobil priložnost, da sodeluje v tem sodnem postopku. Sodišče, na katerem poteka glavna obravnava, določi roke za obveščanje o sodnem postopku in pristop k njemu.

2. Prevoznik, ki uveljavlja pravico do povrnitve stroškov, mora proti vsem prevoznikom, s katerimi se ni mogel sporazumeti, vložiti tožbo v istem postopku; v nasprotnem primeru preneha njegova pravica do povrnitve stroškov do tistih prevoznikov, ki jih ne toži.

3. Sodišče mora z eno samo sodbo odločiti o vseh zahtevkih za povrnitev stroškov, s katerimi se ukvarja.
4. Prevoznik, ki hoče uveljavljati svojo pravico do povrnitve stroškov na sodišču, lahko to stori na pristojnem sodišču države, v kateri ima eden od prevoznikov, ki so sodelovali pri prevozu, sedež podjetja, podružnico ali zastopstvo, ki je sklenilo prevozno pogodbo.
5. Če tožeči prevoznik vloži tožbo proti več prevoznikom, lahko izbira med sodišči, pristojnimi po četrtem odstavku.
6. Postopki za povrnitev stroškov se ne smejo vključevati v sodni postopek za uveljavljanje odškodnine, ki ga je sprožila stranka, upravičena do nje na podlagi prevozne pogodbe.

64. člen

Sporazumi o povrnitvi stroškov

Prevozniki imajo pravico med seboj sklepati sporazume, ki odstopajo od 61. in 62. člena.

PRILOGA II

MINIMALNE INFORMACIJE, KI JIH ZAGOTAVLJAJO PREVOZNIKI V ŽELEZNIŠKEM PROMETU IN PRODAJALCI VOZOVNIC

I. del: Informacije pred začetkom potovanja

Splošni pogoji, ki veljajo za pogodbo

Vozni redi in pogoji najhitrejšega potovanja

Vozni redi in pogoji potovanja po vseh razpoložljivih cenah, s poudarjanjem najugodnejših cen

Dostopnost, pogoji dostopa in razpoložljivost pripomočkov na vlaku za invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo v skladu z Direktivo (EU) 2019/882 ter uredb (EU) št. 454/2011 in (EU) št. 1300/2014

Razpoložljivost zmogljivosti in pogoji dostopa s kolesom

Razpoložljivost sedežev v prvem in drugem razredu ter v vagonih ležalnikih in spalnih vagonih

Prekinitve in zamude (načrtovane in v realnem času)

Razpoložljivost opreme na vlaku, vključno z brezžičnim omrežjem in stranišči, ter storitev na vlaku, vključno s pomočjo, ki jo potnikom zagotavlja osebje

Informacije pred nakupom o tem, ali vozovnica oziroma vozovnice predstavljajo vozovnico, ki velja za vse proge

Postopki za vračilo izgubljene prtljage

Postopki za vlaganje pritožb.

II. del: Informacije med potovanjem

Storitve in oprema na vlaku, vključno z brezžičnim omrežjem

Naslednja postaja

Prekinitve in zamude (načrtovane in v realnem času)

Glavne povezovalne storitve

Varnost in vprašanja o varnosti

III. del: Postopki v sistemih rezervacij

Poizvedbe glede razpoložljivosti prevoznih storitev v železniškem prometu, vključno z veljavnimi tarifami

Poizvedbe glede rezervacije prevoznih storitev v železniškem prometu

Poizvedbe glede delnega ali popolnega preklica rezervacije

PRILOGA III

MINIMALNI STANDARDI KAKOVOSTI STORITEV

Informacije in vozovnice

Točnost storitev in splošna načela v primeru prekinitve storitev

Zamude

- (i) povprečna skupna zamuda pri opravljanju storitve kot odstotni delež na kategorijo storitev (storitve na dolge razdalje, regionalne in mestne/primestne storitve);
- (ii) odstotni delež zamud, nastalih zaradi okoliščin iz člena 19(10);
- (iii) odstotni delež storitev z zamudo ob odhodu;
- (iv) odstotni delež storitev z zamudo ob prihodu:
 - odstotni delež storitev z zamudo, krajšo od 60 minut;
 - odstotni delež storitev z zamudo od 60 do 119 minut;
 - odstotni delež storitev z zamudo 120 minut ali več.

Odpovedi storitev

- (i) odpovedane storitve kot odstotni delež na kategorijo storitev (mednarodne storitve, storitve na dolge razdalje v notranjem prometu, regionalne in mestne/primestne storitve);
- (ii) odpovedane storitve kot odstotni delež na kategorijo storitev (mednarodne storitve, storitve na dolge razdalje v notranjem prometu, regionalne in mestne/primestne storitve), nastalih zaradi okoliščin iz člena 19(10).

Snažnost voznega sredstva in postajnih poslopij (kakovost zraka in nadzor temperature v vagonih, higiena sanitarnih prostorov itd.)

Preučevanje zadovoljstva strank

Obravnava pritožb, povračila in nadomestila v primeru neizpolnjevanja standardov kakovosti

Pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo ter posvetovanja o tej pomoči s predstavniškimi organizacijami in, kadar je ustrezno, predstavniki invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo.

PRILOGA IV

KORELACIJSKA TABELA

Uredba (ES) št. 1371/2007	Ta uredba
Člen 1	Člen 1
Člen 1(a)	Člen 1(a)
Člen 1(b)	Člen 1(b)
—	Člen 1(c)
Člen 1(c)	Člen 1(d)
—	Člen 1(e)
Člen 1(d)	Člen 1(f)
Člen 1(e)	Člen 1(g)
—	Člen 1(h)
Člen 1(f)	Člen 1(i)
Člen 2	Člen 2
Člen 2(1)	Člen 2(1)
Člen 2(2)	—
Člen 2(3)	—
Člen 2(4)	—
Člen 2(5)	Člen 2(6)(a), (8)
Člen 2(6)	Člen 2(6)(b)
Člen 2(7)	Člen 2(7)
—	Člen 2(2)
—	Člen 2(3)
—	Člen 2(4)
—	Člen 2(5)
Člen 3	Člen 3
Člen 3(1)	Člen 3(1)
Člen 3(2) in (3)	—
Člen 3(4)	Člen 3(2)

Uredba (ES) št. 1371/2007	Ta uredba
Člen 3(5)	Člen 3(3)
Člen 3(6)	Člen 3(4)
Člen 3(7)	Člen 3(5)
Člen 3(8)	Člen 3(6)
—	Člen 3(7)
Člen 3(9)	Člen 3(8)
Člen 3(10)	Člen 3(9)
—	Člen 3(10)
—	Člen 3(11)
Člen 3(11)	Člen 3(12)
—	Člen 3(13)
—	Člen 3(14)
—	Člen 3(15)
—	Člen 3(16)
Člen 3(12)	Člen 3(17)
—	Člen 3(18)
Člen 3(13)	Člen 3(19)
—	Člen 3(20)
Člen 3(15)	Člen 3(21)
—	Člen 3(22)
Člen 4	Člen 4
—	Člen 5
Člen 5	Člen 6
Člen 6	Člen 7
Člen 7	Člen 8
Člen 8	Člen 9
—	Člen 10
Člen 9	Člen 11
—	Člen 12

Uredba (ES) št. 1371/2007	Ta uredba
Člen 11	Člen 13
Člen 12	Člen 14
Člen 13	Člen 15
Člen 14	Člen 16
Člen 15	Člen 17
Člen 16	Člen 18
—	Člen 18(2), (3), (4), (5), (6), (7)
Člen 17(1)	Člen 19(1), (2), (3), (4)
—	Člen 19(5), (6)
Člen 17(2)	Člen 19(7)
Člen 17(3)	Člen 19(8)
Člen 17(4)	Člen 19(9)
—	Člen 19(10)
Člen 18	Člen 20
—	Člen 20(6)
Člen 19	Člen 21
Člen 20	Člen 22
Člen 21(1)	—
Člen 21(2)	Člen 23(1)(g)
Člena 22 in 23	Člen 23
Člen 22(2)	—
Člen 24	Člen 24
Člen 25	Člen 25(1), (2) in (3)
—	Člen 26
Člen 26	Člen 27
Člen 27	Člen 28
—	Člen 28(3)
Člen 27(3)	Člen 28(4)

Uredba (ES) št. 1371/2007	Ta uredba
Člen 28	Člen 29
Člen 29	Člen 30
Člen 30	Člen 31
—	Člena 32 in 33
Člen 31	Člen 34
—	Člen 34(1) in (3)
Člen 32	Člen 35
—	Člen 35(2)
Člen 33	—
Člen 34	Člen 36
Člen 35	Člen 38
—	Člen 37
Člen 36	Člen 39
—	Člen 40
Člen 37	Člen 41
Priloga I	Priloga I
Priloga II	Priloga II
Priloga III	Priloga III
—	Priloga IV